

ΚΑΛΑΡΡΥΤΟΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ» ΙΩΑΝΝΙΝΑ

♦ ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2001 ♦ ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 91 ♦ ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 ♦ Δ/ΝΣΗ: ΔΩΔΩΝΗΣ 7 Τ.Κ. 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Η ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Η σκέψη, η αλληλεξάρτηση που υπάρχει ανάμεσα στα δρώμενα της Ιστορίας με τη σκέψη είναι στενότατη. Η λέξη καριοφίλι, το μακρύκανο τουφέκι της Εθνεγερσίας, είναι μνήμη θυσίας και ανάστασης. Οι μοναδικές ώρες του Γένους σέρνουν για άλλη μια φορά, τον πυρρίχιο χορό τους.

Υπάρχει για τους νουνεχείς: η Εθνική σκέψη των Ελλήνων, η Εθνική σκέψη κάθε Έθνους, η Ευρωπαϊκή, η παγκόσμια. Το μέγεθος, την αξία και την σημασία της Επανάστασης των Ελλήνων του 1821 ποιος την κατέχει; Αναντίρρητα οι Έλληνες του ελλαδικού χώρου και της δια-

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Γ.
ΘΕΟΧΑΡΗ
Τ. ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

σποράς, όπου γης και οι φίλοι της χώρας μας. Οι λοιποί; Απογοητευτική η διαπίστωση. Φευ, έχουν μεσάνυχτα, προσποιούνται άγνοια παραποιούν σκόπιμα ή αδιαφορούν.

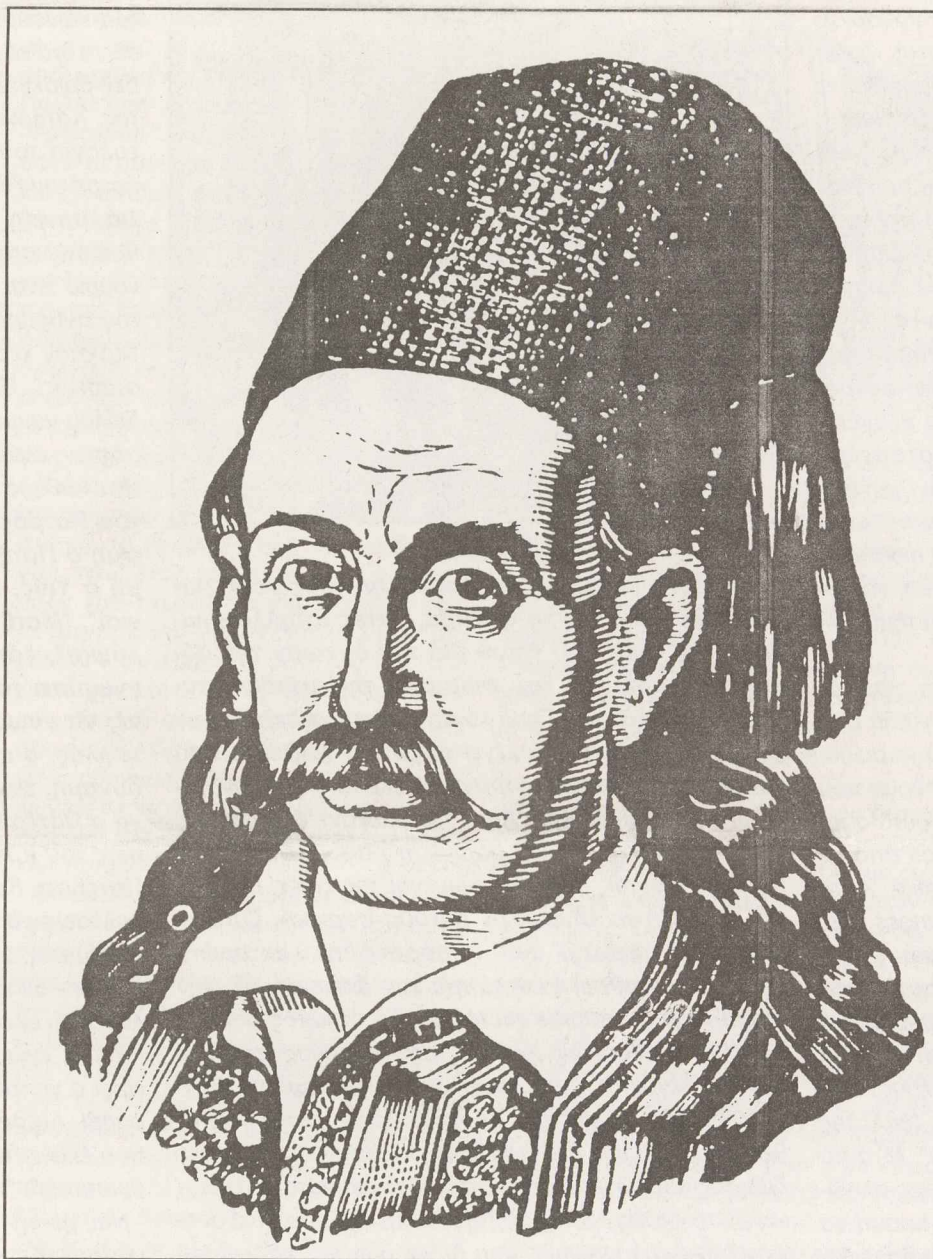
Η στάση των ξένων στο ιστορικό γίνεσθαι του τόπου μας έχει ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα, διότι λαμβάνουν αποφάσεις σπουδαίες για την πατρίδα μας. Η σοβαρή, η υπεύνη, η μεθοδική δράση ενημέρωσης από όντως ειδήμονες συνιστά μνημόσυνο στους ήρωες του 21, χρέος!

Συγκεκριμένα, Έλληνες επιστήμονες και ξένοι χορτάτοι από Γράμματα, με βιβλία, σεμινάρια, διαλέξεις, δημοσιεύματα στον διεθνή τύπο να παρουσιάσουν το μείζον ιστορικό γεγονός της Επανάστασης του 1821. Ακόμη συναυλίες με θέμα το μέγα 21 από έναν Παπαθανασίου, Θεοδωράκη κ.λ.π. θα φώτιζε το ιστορικό έρεβος.

Ας θυμηθούμε εν ολίγοις, τη μέγιστη στιγμή της ψυχικής ανατάσεως της θυσίας των ραγιάδων του 1821.

Ο πολύπαθος και πολυβασανισμένος λαός μας στα μαύρα χρόνια της μακράς δουλείας, κάτω από το βάρβαρο ψυχισμό των Μογγόλων (Τούρκων), γύμνασε τις ψυχικές και πνευματικές δυνάμεις. Στηρίχτηκε στον Θεό, στον ελληνισμό και τις ελάχιστες σωματικές δυνάμεις και πήρε την απόφαση: "Ελευθερία ή Θάνατος".

Ο Τερτσέτης, μιλώντας στον ανήλικο γιο του Μάρκου Μπότσαρη (που δεν ήξερε τίποτε από την επανάσταση), και θέλοντας να του δώσει μια ιδέα πως

Μάρκος Μπότσαρης (1790-1823)

ήταν εκείνοι οι καιροί και πραγματοποιήθηκε το θαύμα, μεταχειρίστηκε μια ωραία εικόνα:

"Για βάλε στο νου σου μια μάννα που εγέννητε και ανάστησε παιδί μέσα στη σκοτεινή φυλακή ... Και λέγει η μάννα του παιδιού:

- Αν βγούμε καμιά φορά, παιδί μου απ' τανήλιο σκοτάδι, πόσο εύμορφος θα σου φανεί ο κόσμος!

Και με τον καιρό εγλύτωσαν μάννα και παιδί από το σκοτάδι. Και ποια φωνή έλυσε το παιδί όταν είδε τον αστροχυμένο ουρανό, και τον ήλιο να φέγγει, να φέγγουν τα ποτάμια, τα δέντρα, τα βουνά, πάσα τόπος, ήμερος και άγριος!..."

Στις 29 Μαΐου 1453 μια θλιβερή είδηση σκοτείνιασε τους Ελληνικούς ουρανούς και πέρα απ' αυτούς. Ακολούθησε στον περήφανο τόπο μας έρεβος που κράτησε αιώνες!

"Εφθασε λοιπόν και των Γραικών ο καλός καιρός" για να 'ρθουμε στα λόγια του Κοραή. Επίσημα αναγνωρίζεται ότι

κηρύχτηκε η επανάσταση στην Αγία Λαύρα στις 25 Μαρτίου από τον Παλαιών Πατρών Γερμανό. Εκεί μπροστά στο Θεό και τους Αγίους υψώθηκε το λάβαρο του αγώνα και δόθηκε ο όρκος: "Ελευθερία ή Θάνατος" τα καριοφίλια βρόντησαν. Το τραγούδι έλεγε: Μη μείνει Τούρκος στο Μοριά, μηδ' στον κόσμο όλο".

Η ελευθερία είναι μέγιστο αγαθό στον άνθρωπο. Η Ιστορία μας, η Ελληνική Ιστορία, δεν είναι τίποτε άλλο παρά αγώνες, θυσίες, αίμα για τη λευτεριά, την τιμή και την αξιοπρέπεια. Η ελευθερία είναι πρόβλημα πολύπλευρο: ηθικό, κοινωνικό, πολιτικό. Εστιάξει τη βασική προϋπόδεση ότι ενεργήματα του ανθρώπου.

Το διανοείσθαι, η σκέψη, ο βηματισμός που ακολουθεί η διάνοια, όταν λειτουργεί, για να καταλήξει σε αποτέλεσμα, δίνει με το κορυφαίο της πορείας του Έθνους την Επανάσταση του 1821; Η απάντηση στο ερώτημα είναι θετική.

Σκέψη και ελευθερία είναι συνυφασμένες, αλληλένδετες, δεν μπορούν να γίνουν κατανοητές η μία ξέμακρα από την άλλη. Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι η συνύφανση της σκέψης με την ελευθερία είναι δυσχερής.

Χρήσιμο είναι να δούμε, σύντομα, τη σχετική πλατωνική θεωρία όπως την αναφέρει σε ένα χωρίο της VII ης επιστολής του (342α κ.ε.).

Θέμα του η ανάλυση της πορείας με την οποία ο άνθρωπος γνωρίζει. Για να φτάσουμε, λέγει, στη γνώση κάθε όντος έχουμε: το όνομα, τον ορισμό και την εικόνα του. Παράδειγμα: Ο κύκλος. Έχουμε το όνομά του, τον ορισμό του και την αισθητή παράστασή του στον πίνακα, το σχήμα του. Ύστερα από αυτά έρχεται η γνώση, η επιστήμη, όπως την ονομάζει. Αλλά, προσθέτει αμέσως, η γνώση του κύκλου "οὐκ ἐν φωναίς, οὐδ' ἐν σωματίων σχήμασιν, ἀλλ' ἐν ψυχαίς". Δηλαδή η γνώση δεν βρίσκεται στη γλωσσική διατύπωσή της, το όνομα και τον ορισμό, ούτε στην εικονική παράσταση του όντος, αλλά μέσα στην ψυχή. Με άλλα λόγια, η γλώσσα και τα μορφώματα είναι ρούχα, ενδύματα, φορείς της σκέψης δεν είναι η ίδια η σκέψη, δική της έδρα είναι η ψυχή.

25η Μαρτίου 1821, ημέρα λαμπρή, γιορτάζουμε τον ξεσηκωμό του Γένους μας κατά των Μογγόλων (Τούρκων) δυναστών. Τα σπίτια μας και τα δημόσια κτίρια θα χαρούν την ομορφιά και τη δόξα της γαλανόλευκης. Αριστα θα γίνουν: Δοξολογίες, καταθέσεις στεφάνων, παρελάσεις μαθητών και στρατού, ομιλίες, χοροί, θεατρικές παραστάσεις κ.λ.π. Έτσι θυμόμαστε, τιμούμε, συγκινούμαστε, εξανθρωπίζόμαστε!

Κοντά σ' όλες τις πανηγυρικές εκδηλώσεις επιτέδου, όπως ταιριάζουν στο μέγα γεγονός, της Εθνεγερσίας οφείλουμε να μη λησμονούμε ότι τα χώματά μας παραμένουν Ελληνικά στο διάβα υπερτρισεχλιετούς ιστορικής και πολιτιστικής πορείας του Γένους μας: με σκληρούς αγώνες με θυσίες, με αίμα παλικαριών!! Η σκληρή αυτή πραγματικότητα είναι η βάση του ανοιχτού προβλήματος της Πατρίδας μας σήμερα.

Οφείλουμε ακόμη να μη ξεχνάμε στο πανηγύρι του εορτασμού της 25ης Μαρτίου και τη ρήση του Πλάτωνος: "οὐκ ἐν φωναίς, οὐδ' ἐν σωματίων σχήμασιν, ἀλλ' ἐν ψυχαίς".

ΚΑΘΑΡΘΩΜΕΝ ΤΑΣ ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΨΟΜΕΘΑ

ΘΡΘΑΔΟΞΟΙ Χριστιανοί, σήμερα μας κράζει ο θεόγαλλωστος μυηνδός, ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός λέγοντας: **"Καθαρίσωμεν τας αισθήσεις και ωφόμεθα τω απροσίτω φωτί της Αναστάσεως Χριστόν εξαστράπτοντα και χαίρετε φάσκοντα τρώνς ακουσόμεθα, επιπνίκιον άδονες".** Μας κράζει λοιπόν να καθαρίσουμε τις αισθήσεις μας, για να μπορέσουμε να δούμε τον Χριστό τον αναστημένον από τον τάφο. Να καθαρίσωμε τις αισθήσεις μας, γιατί είναι ακάθαρτες, βρωμιομένες, επειδή τις μεταχειριζόμαστε για σαρκικά και υλικά πράγματα. Και πως, άραγε καθαρίζονται οι αισθήσεις; άμα καθαρίσει η καρδιά και η διάνοια μας με την πνευματική ττροφή και με τή χάρη του αγίου Πνεύματος, θα καθαρισθούν και οι αισθήσεις μας και θα γίνουνε από σαρκικές, πνευματικές. Ο μνηνδός τον λέγει αυτό γιατί το δόδαχθηκε από τον ίδιο τον Κύριο και Σωτήρα του που είπτε στους Μακαριούς: **"Μακάριοι οι καθαροί την καρδιά, όπι αυτοί τον Θεόν όφονται".** Κι αν καθαρίσωμε τις αισθήσεις μας, λέγει πως θα δόμεν τον Χριστόν

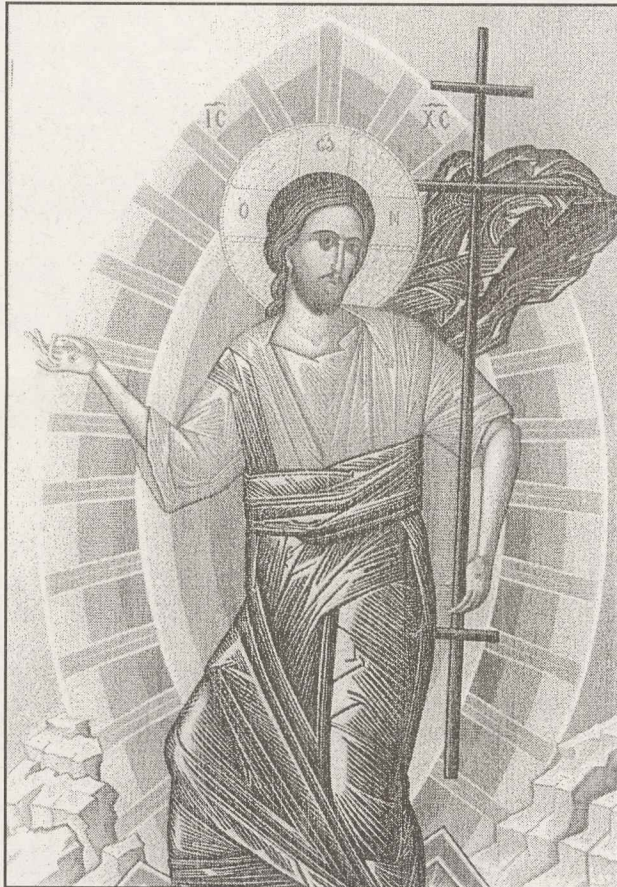
ΤΟΥ ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Τις διαθέσεις μας δεν τις μολεύουμε μονάχα σαν κά-
νουμε μ' αυτές σαρκικά έργα κι ενέργειες, δηλαδή σαν
τις μεταχειρίζμαστε για τις απολαύσεις του κορμιού,
αλλά κι όταν τις μεταχειριζόμαστε για κάποια έργα που
τα λέγει ο κόσμος "πνευματικά", ενώ είναι κι αυτά σαρ-
κικά, και μάλιστα αυτά είναι συχνά πιο πονηρά από τα
άλλα που φαίνονται φανερά πως είναι σαρκικά. Αυτά
τα λεγόμενα "πνευματικά" έργα είναι οι πονηρές σκέ-
ψεις που κάνει ο νους μας ψάχνοντας τα θεϊκά πράγ-
ματα, και που είναι ασεβέστατες, και σ' αυτές μας
σπρώχνει η υπερηφάνειά μας και η αφοβία μας μπρο-
στά στον Θεό, γιατί δίνουνε τροφή στην ματαιοδοξία
μας επειδή φανόμαστε πολύξεροι στους άλλους, ενώ ο
σοφός Σολομών είπε: "Άρχη της σοφίας (δηλ. της
ατάς Θεού σοφίας) είναι ο φόβος του Κυρίου". Μ' αυτή
τα ναζιμάτα και τις φιλοσοφίες, ο χριστιανός αληθι-
νά μολύνει τις αισθήσεις του, τις στοιμάει, κι αντί να
τις κάνει πνευματικές, τις κάνει όργανα χονδροειδή,
αφού μ' αυτές ερευνά χονδροειδή, υλικά πράγματα, κι
όχι πνευματικά. Γιατί, όπως είπα πριν, με όλο που αυ-
τές οι ενέργειες φαίνονται πνευματικές, στ' αληθινά είνε
σαρκικές, κατά τον απόστολο Παύλο που λέγει πως τις
κάνει "ο νους της σαρκός", γράφοντας στους Κολοσ-
σάει: "Μηδείς υμάς καταβαρβεύει θέλων εν τα-
πεινοφροσύνη και θρησκεία των Αγγέλων, α μη
εώρακεν εμβάτευν, εικη φυσιούμενος υπό του
νοός της σαρκός αυτού". (Κολοσ. Β. 18). Και στους
Εφεσούς γράφει: "Τούτο ουν λέγω και μαρτυρώμαι
εν Κυρίω, μηκέτι υμάς περιπατείν καθώς και τα

«ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΣΤΙΚΑ ΝΕΑ»
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»
ΔΩΔΩΝΗΣ 7 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ (45221) - ΤΗΛ. FAX: 37440
Συντάσσεται από επιτροπή
Επιμέλεια Εκδόσεως από 1985 έως 16-1-1997
+ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΠΑΡΓΙΑΝΝΗΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΚΩΝ/ΝΟΣ Β. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΣΗΣ
(Επιμέλεια ύλης - Πληροφορίες- Εμβάσματα)
Τεκελειού - Ιωάννινα (45333) τηλ. (0651) 25943

Τα έξοδα εκτύπωσης και διακίνησης της περιοδικής μας έκδοσης καλύπτονται από τις προαιρετικές εισφορές μελών και φίλων μας.

ΜΟΝΤΑΖ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Π. ΜΠΟΥΡΗΣ - Π. ΣΤΡΑΤΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
Στοά Ορφεία Ιωάννινα
Τηλ.: 77433-25634 - FAX: 77871

Ο ΑΝΑΣΤΑΣ

λοπά εθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοὺς νοῦς αὐτῶν, σκοποῦμενοι τὴν διάνοιαν, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἀγνοίαν τῆς οὐσίας ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν πῶρσιν τῆς καρδίας αὐτῶν». (Εφεσ. Δ. 18). Ποία λοιπὸν λέγει «ματαιότητα τοὺς νοῦς των ἐκλίνων»; Δεν λέγει τὰ μάτια ψαξίματα ποὺ κάνουν οἱ φιλόσοφοι, ἀς ἦταν καὶ ἐκεῖνοι ποὺ φαίνονται ἐν ὅτι πνευματικοί; Αὐτὰ ποὺ λέγονται ἦταν σὰρξ, (γιατὶ «το ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστὶ») ἀφοῦ οὐ κάνουν τὸ κάνουν ὄντας «απηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ», δηλαδὴ τὸ κάνουν με πνεῦμα σαρκικό. Ὅποιος ψάχνει καὶ ἐρευνᾷ μ' αὐτὸ τὸ σαρκικό πνεῦμα, πρώτῃ χάνει τὴν παρθενικὴ ἀπλότητα τῆς διάνοιας, γιὰ τὴν ὁποία πρωτομακάριος (αὐτὸς εἶνε ὁ πρῶτος μακαρισμός) ὁ γλυκύτατος Χριστὸς μὲς ἐκείνους ποὺ τὴν ἔχουνε, λέγοντας **«μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι»**. Ὑστερα, αὐτοὺς ποὺ σκαλίζει με τὸ μυαλὸ τοῦ ταπεινοῦ, περᾶν τοῦ Θεοῦ ποὺ κρύβεται ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς διάνοιας καὶ χώνεται μέσα στὸ νόμο, οἱ αὐτοὶ φανερώνονται με τὸ στόμα τοῦ προφήτη Ησαΐα, λέγοντας: «Φανεροὶ ἔγιναν σὲ ἐκείνους ποὺ δὲ με ρωτῶν, καὶ γνωρίσθηκα ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δὲν με ζητᾶνε με πονηρία». Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξάνδρειας λέγει: **«Πίστις οὐ ἐστὶ τὸ ζητούμενον ἐν τῷ ὁδῷ γὰρ ἐλπίς βλεπομένη οὐκ ἐστὶν ἐλπίς οὕτω καὶ πίστις ἐρευνημένη καὶ οὐκ ἔχουσα τὸ ἀζητητόν, πίστις οὐκ εἰη, κατὰ τὸ ἰσότη ἐλπίδι λόγον»**. Κι ὁ μέγας Βασίλειος λέγει: **«Τὸ ἀπλόυν τῆς πίστεως ἰσχυρότερον ἐστὶ τῶν λογικῶν ἀποδείξεων»**.

Και μοιταπαύη πλήθος χριστιανοί καταγίνονται ακόμα σήμερα, και πιο πολύ μάλιστα, με τέτοιου είδους ψαδέσματα και έρευνες "απληροτωριωμένοι της ζωής του Θεού" όπως έλεγε ο Παύλος για τους εθνικούς, η ανακατέυνουν με την πίστη, που δεν γνωρίζανε οι δισυχηφείς η λογής πράγμα είναι, τις επιστήμες και τις φιλοσοφίες και "ψυχράνουνε" μ' αυτά που λένε "την πίστη των πολλών", κ' ενώ ο μάταιος λογισμός τους καταγίνεται με "μάταια και ψευδή", καταργούνε από αλαζονεία η από κουφότητα την αγία Παράδοση της Ορθοδοξίας, ώστε ο χριστιανισμός να καταστήσει ένα σύστημα επίγειας ζωής, χωρίς αποκαλύψεις Αθανασίας, δηλαδή χωρίς Χριστό. Κι αυτοί θέλουνε να διδάσκουνε τα απλοϊκά κι αθώα πρόβατα του Χριστού που τα μακάρισε ο ίδιος σ' όλους τους Μακαριστούς, μα ιδιαίτερα στον πρώτο και στον όγδοο.

Τούτοι λοιπόν οι άνθρωποι πως γιορτάζουνε Χριστόν
Αναστάνα εκ νεκρών! Ξένον και παράδοξον! Φιλοσο-
φούντες και επιστημονούντες πιστεύουν; Μα ποιος πίστε-
ψε ποτέ φιλοσοφώντας; Ρωτώ να μάθω. Με τον Χρι-
στό, η φιλοσοφία τελείωσε και θάητηκε για όποιον πί-
στεψε σ' Αυτόν. Ας ακούσουμε τον Παύλο που φωνάζει
"Τα αρχαία παρήλθον, ιδού γέγονε καινά και πάντα".

Ποια είναι τα αρχαία; "Η ματαιότης του νοός" οι εξυπνοί κι ευστοφοί συλλογισμοί, το να ψευδοταπεινώνεται ενώ η περφορνά σου φανερώνεται από τα διανοήματά σου, όπως αναλόγως προς Χριστού οι ηθικοί φιλόσοφοι και τώρα οι ηθολόγοι Χριστιανοί. "Ίδού γέγονε και να τα πάντα". Φωνή επιδοκάρου του ευλογημένου Παύλου, που ξαναλέγει στην καρδιά μας, ότι λέγει και το "χαίρετε" που είπε ο Αναστήμενος Κύριος του και Κύριος μας! "Να, τα πάντα νήκηκαν καινούργια! τα νήκηκαν καινούργια γιατί είναι "καινόν και ξένον" η Αναστάση του Χριστού, κι αυτό το "καινούργιο" τα έκανε όλα καινούργια, επειδή κατήργησε τα παλιά. Κατήργησε τα παλιά "ο καταργήσας τον θάνατον", γιατί όπου δεν βρίσκεται "ο αρχηγός της Ζωής" βασιλεύει ο θάνατος. Κατήργησε την κατάρα της σαρκός, και έφερε την ευλογία του Πνεύματος. Κατήργησε την γνώση και έφερε την Γνώση ("Δίκαιος εκ πίστεως ζήσεται"). Το παλιό ήταν η Πίστη, το φάσμα, το να ψηλαφεί ο άνθρωπος στα τυφλά και να μη βρούκε τίποτα. Το καινούριο είναι η Πίστη που ανοίγει τα πνευματικά μάτια του ανθρώπου και βλέπει τον Ήλιο της Δικαιοσύνης "Χριστόν εξαστράπτοντα τω απροσίτῳ φωτί της Αναστάσεως". Εκείνος φθάνει για όλα, δεν χρειάζεται πιστόλομο να ψάχνει το μυαλό μας σαν τον εθνικόν φιλόσοφον, αφού βρέθηκε "η οδός", δηλαδή Εκείνος που είπε καθαρά και σύντομα: "Πάντα μοι παρεδόθη υπό του Πατρός μου και ουδείς επιγινώσκει τον Υιόν εμὴν ὁ Πατήρ, ουδέ τον Πατέρα τῶν επιγινώσκει εμὴ ὁ Υἱός, και ω ε αν βούληται ὁ Υἱός αποκαλύψαι". (Μαθ. ια 27). "Θεόν βούληται ὁ Υἱός αποκαλύψαι". (Οπίσθον θέλει ὁ Υἱός να φανερώσει, να γνωρίσει τον Πατέρα". Που πας, λοιπόν, χριστιανέ, να γνωρίσεις τον Θεόν και τον Χριστόν σου, ο τυφλός, ο αδύνατος, ο ακάθαρτος, με τη δική σου δύναμη, ενώ ο ἰδιος ὁ Κύριός μας είπε πως μονάχα ο Πατέρας φωτίζει τη διάνοιά σου για να γνωρίσεις τον Χριστό, κι ο Χριστός για να γνωρίσεις τον Πατέρα;» Και δεν πέφτει σε προσευχή να το παρακαλέσεις να σε φωτίσει, αλλά κατάνεισαι με ασεβή ψάξιματα, όπως εκείνοι οι αρχαίοι που δεν είχαν ακούσει ακόμα τον Χριστό να λέγει με εξουσία αυτά τα λόγια; Κι αλλού που λέγει "Εγώ είμαι ἡ θύρα, ἐγὼ εἰμι ἡ οδός, ἐγὼ εἰμι ὁ καθηγητής, ἐγὼ εἰμι ὁ φῶς, ἐγὼ εἰμι ὁ γιατρός, ὁ μεστής (Τιμω. Α, Β, 2) ὁ ποιμὴν ὁ ραββί. Αυτός είναι ο "πρωτότοκος της καινῆς κτίσεως", που έκανε "καινά τα πάντα" και έκανε και "καινοὺς ανθρώπους", "τοὺς ἐν τοῖς νήμασι ζωὴν χαρισάμενος".

Ναι, με την Ανάσταση του Χριστού όλα γίνηκαν καινούρια. Γι' αυτό κι ο μωυδός λέγει με χαρά κι αγαλλίαση "Δεύτε πόμα πίομεν καίνον ουκ εκ πέτρας αγόνου (της φιλοσοφίας) τερατουργούμενον, ἀλλ' ἀφ' αβραρίας πηγῆν ἐκ τάφου ομβρήσαντος Χριστοῦ ἐν ὧ στερεούμεθα" καὶ "Δεύτε τοι καίνου της ἀπείλου γεννήματος της θείας ευφροσύνης ἐν τη ευσήμῳ ἡμέρᾳ της ἐγέρσεως, βασιλείας τε Χριστοῦ κοινωνήσῃμεν, μνημόυντες αὐτὸν ὡς Θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας".

Ἀδελφοί μου Χριστιανοί, εσείς που καταγινώσαστε με τις επιστήμες και με τις φιλοσοφίες, ακούστε τον Κύριο που λέγει με το στόμα του προφητή "Εμένα με αφήσανε, που είμαι πηγή της ζωής, και σκάσανε κάποιους ξερολόκκους που δεν έχουνε νερό". Και που λέγει με το δικό του στόμα στο Ευαγγέλιο "ὅποιοι βάλει το χέρι του στο αλάντι μου και βάλει πίσω, δηλαδή δεν απαρτίθηκε την κοσμική γνώση που καταγινώτανε οι άνθρωποι πριν να ἔλθω ἐγὼ στον κόσμο, δεν εἶναι δεκτός στη βασιλεία του Θεοῦ" (Λουκ. Θ' 62). Και που εἶπε πάλι ἄλλη φορά: "δὲν βάζουνε καινούριο κρασί σε παλιά σκιά".

Ας καθαρίσουμε λοιπόν τη διάνοιά μας από τη θολούρα της πολυπλοκής γνώσεως, γιατί αλλιώς δεν θα δούμε τον Χριστό **"εξασπράττοντα τω απροσίτω φώτι της Αναστάσεως"**, κι ούτε θα τον ακούσουμε να λέγει τρανός το "Χαίρετε". Μάτια να τον δούμε κι αυτά για να τον ακούσουμε δεν μπορεί να μας δώσει με κανέναν τρόπο η γνώση, η "κενή απάτη", αλλά μονάχα η ευλογημένη Πίστη στον Κύριο και Σωτήρα μας Ιησού Χριστό που είναι δοξαζόμενος στους ατελείωτους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

ΤΟΝ ΝΟΕΡΟΝ ΑΔΑΜΑΝΤΑ Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Στα απόσπιστα του εσπερινού της εορτής του Αγίου Γεωργίου, ο άγιος Θεόδωρος Στουδίτης, ο υμνογράφος που έγραψε το δοξαστικό, έχει μια σημαντική πρόσκληση προς τους χριστιανούς:

Τον νοερόν αδάμαντα της καρτερίας,
αδελφόν, πνευματικῶς ευφρονήσωμεν,
Γεωργίον, τον αἰδίδωμον μάρτυρα,
ον υπὲρ Χριστοῦ πυρούμενον
εχάδευσαν κίνδυνου καὶ εσθόμεσαν
βάσανοι
καὶ ποικίλοι καλῶσεις ἀνήλωσαν,
σώμα το φύσει φειδόμενον
ἐνικά γαρ ο πόθος την φύσιν,
διὰ θανάτου πείθων τον εραστήν
διαβηται προς τον ποθοῦμενον
Χριστόν ον Θεόν
καὶ σωτήρα των ψυχών ημών.

Δηλαδή: "Ελάτε, αδελφοί Χριστιανοί, να πανηγυρίσουμε τον μεγαλομάρτυρα Γεώργιο, γιορτάζοντας την μνήμη του πνευματικά γιατί υπήρξε το πνευματικό διαμάντι, που με την αντοχή και την καρτερία του στα ποικίλα μαρτύρια, και τα βάσανα και τις ανθρώπινες κόλассες, δεν συμπαράσύρθηκε με τη φθορά του σώματος αλλά, νικώντας την ανθρώπινη αδυναμία του με τον θερό και έρωτα

ποθο προς τον αγαπημένο του Χριστό, πέρασε τα γήινα σύνορα και βρέθηκε κοντά στον Θεό και σωτήρα των ψυχών μας".

Το ότι, βέβαια, ο άγιος Γεώργιος - τον οποίον γιορτάζουμε κάθε χρόνο στις 23 Απριλίου, ή τη δεύτερη μέρα του Πάσχα, αν τύχει το Πάσχα θα πέσει μετά την ημέρα της γιορτής του - είναι "νοερός αδάμας της καρτερίας", θα το ιδούμε πιο κάτω στη συνέχεια. Εκείνο όμως, που θάβλεπα να δουλ' εδώ στην αρχή, είναι το "πνευματικὸν εὐφημίσμωμ". Και οι καλύτεροι και συντελεστέριοι χριστιανοί, παρ'εστέρνονται αὐτὲς τὶς μέρες στο κύμα με τὶς ἀπέλειωτες ποικίλειες, ὅπου ἀκούγονται ὁ ὁ ἀκαίριος ἀδολεσχίες και ὁ ποιο ἀνώφελες ὁ λωφίαιριες. Ἐξέ το "πνευματικὸν εὐφημίσμωμ" αὐτὸ πᾶσαι πια να συγκινεὶ τὴν ποχὴ τῆς. Ἐχουν ἀνακαλυφθεὶ ὁ ποι πῆθαιον εὐορτασμοὶ γιὰ "πνευματικὸν" τᾶτες πρῶτα, θέματα και γεγονότα, ὅου δὲν μᾶς μένει πια οὔτε καιρὸς οὔτε ῥεξη, να γιορτάσσουμε πνευματικὴν τὴν νήμην ἐνὸς αἰγίου, καιμε παρβεντικότητᾶ ῥοδίας σαν ἀνθὸς τῆς αἰγίς, να δεχθῶμε ἡ τὴν οὐράνια δροσίᾳ, τὴν παρηγορίᾳ, τὴν ἐνδυνάμωσιν στὸν κοπιαστικὸ δρόμο και τῆς, τὴν πλοῦσια ψυχικὴν ωφέλειᾳ. Κα- να να μεταχειριστούμε τὰ λόγια ἐνὸς Αἰγίου - πρέπει να προσθέσουμε ὅτι "αὐ εορ- τᾶ και αὐ πανηγύρεις τῆς Ἐκκλησίας μᾶς, ἀ ἄλλο δὲν γίνονται, παρὸ μόνον διὰ ψυ- κὴν ωφέλειαν ἡ μὴνα εορτάζουμ ὁ χρι- στιανὸν διὰ να ἔχωμ ἀδειαν να περιδι- αζώμωμ, ἡ να πολυτρώγωμ, ἡ να πο- τῶπωμ; δὲν πανηγυρίζουμ διὰ αὐτὸ, ἀλλὰ διὰ να ἔχωμ ἀδειαν να προστρέ- ψουμ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, να ἀκούωμ ἄγον Θεοῦ, και διὰ να ἀάβωμ και μι- δὸν ἀπὸ τοὺς εορταζομένους αἰγίους διὰ αὐτὸ ἀργουμ ἀπὸ πᾶσαν δουλειαν, και ὅπου εορτῶν και σχόλων ἐκείνην τὴν εορτὴν διὰ ταῦτᾳ ἔχωμ εορτῶν και σχό- λων, διὰ να συναχθῶμ ὁ χριστιανὸς εἰς τὴν κλησίαν, να ἀκούσῃαι λόγον Θεοῦ, να ῥωρίσσωμ τὶς εἶναι ὅπου εορτάζονται σὴ- ρον, ἡ τὶ ἔργα ἔκαμε, και πῶς ἔπαθε διὰ τὸ ὄνομα του Χριστοῦ, και τώρα τον τι- μῶμ και τον δοξάζουμ ὅτι ὁ Αἰγιὸς αὐτὸς υμνοῦνται και δοξάζονται ἀπὸ ἡμᾶς ὅποτε μᾶς ἐπιτηροῦν και μᾶς διαφυλάτ- τουν και κραταλόου τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἰδι- οῦ μᾶς σωτηρίαν, ὥσπερ και ὁ σημερι-

νός Μεγαλομάρτυς Γεώργιος, ο μέγας προστάτης και βοηθός του χριστιανικού γένους, ο έτοιμος ακροατής των επικαλουμένων αυτόν, ο αστήρ ο λαμπρότατος, όπου έχουσε το αίμα του διά την αγάπην του Χριστού, όπου πιον έδόξασεν ο Χριστός εις όλον τον κόσμον".

Ο άγιος Γεωργιος, ο μακάριος Γεώργιος, έζησε κατά τα τέλη του γ' και αρχές δ' μ.Χ. αιώνα, στους χρόνους του φοβερού δ.μ.χ. πολέμου, στους χρόνους του φοβερού δ.μ.χ. πολέμου των χριστιανών Διοκλητιανού. Κατάγονταν από τη χώρα της Καππαδοκίας, από μια μεγάλη και ένδοξη ονομαστή γενιά. Πρώτα ήταν αξιωματικός στο τάγμα των "Τριβούνων", και μετά - λίγο πριν αρχίσουν τα μαρτύριά του - πήρε προαγωγή και έγινε Κόμης ένα αξίωμα, που σήμερα θα το λέγαμε Έπαρχος, Ηγεμών ή Στρατηλάτης. Εκείνους τους χρόνους, ο σατανόπληκτος βασιλεύς Διοκλητιανός, γιόματός από θαυμασμό προς τους θεούς των ειδώλων - τους οποίους άρχισαν να νοσταλγούν, κατά τρόπο εξοργιστικά παράδοξο, κάτι νεοέλληνες λογότεχνες - είχε βγάλει αυστηρές διαταγές προς όλους τους υπηκόους του. Και οι διαταγές αυτές έλεγαν, πως, όσοι χριστιανοί άφησαν την θρησκεία τους και αρνηθούν τον Χριστό και τη θρησκεία του, να θανατώνονται. Νεώτατος τότε ο άγιος Γεώργιος - μόλις είχε περάσει τα είκοσι χρόνια του, με λαμπρό και χαμογελαστό πίσω του μέλλον - φανερώναται μοναχός του πως είναι χριστιανός. Κι όχι μονάχ' αυτό, παρότι μπροστά στον αυτοκράτορα και τους αξιωματικούς του, γκρεμίζει τα πλανεμένα κι αδύνατα είδωλα των θεών, περιγελώντας όλους τους ειδωλολάτρες, που πιστεύουν στα άψυχα αγάλματα των ψεύτικων αντών θεών.

ὁ τύραννος Αυτοκράτωρ, εκτιμώντας
την ένδοξη γενιά καί την αντρείσθησιν
ἐν τοῖς πολεμῶσι τοῦ αἰγίου Γεωργίου, ἄρ-
σιν τε παρακάλα καί τῃς υποσχέσεις, να
ὄν μεταπέσει. Μα ὁ Άγιος στέκει στα-
θερός καί ἀπαρσάλευτος, δυνάτς σα δια-
νάντι, στη θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Αρχί-
μους οἱ απειλές, οἱ φοβέρες. Ὁ Άγιος τα-
τασφρονεῖ ὅλα. Οἱ απειλές τώρα παίρ-
νουν τή μορφή τῆς πραγματικότητας: χυ-
τῶν τὸν Άγιο μ' ἓνα κοντάρι σπην κοιλιά.
Μα κατὰ θαυματουργικό τρόπον, ἐνῶ
τρέξε αἷμα πολύ ἀπ' τή σάρκα τοῦ Αγίου,
κοντάρι ἔμεινε ζωντανός καί ἀβλάβος, καί
ὁ τυραννὴς λυγίσεν πρὸς τὰ πίσω, γιά να
τὴν διαπεράσει τὴν αγιασμένη σάρκα
τοῦ. Ἀπὸ καί τοι φέρνουν στα μεγαλύτητα
μαρτυρία: τὸν δένουν γυμνὸς σ' ἓναν τρο-
χὸ, ὁ οποίος εἶχε γύρω τοι ματσημένα μα-
ζαρία κοφτερά, καί τὸν καταγγέλλουν σ'
ἓναν κατήγορο. Κ' ἐνῶ τὸ σώμα τοῦ Αγίου
ταταμαχθῆκε καί κατατεμαχίστηκε, ἀγγέ-
λος Κυρίου στή στιγμή συνάρμοσε τὰ κομ-
μάτια καί τοι παρουσιάζει πάλι ὁ Άγιος
ζώνων, ὅπως πρῶτα. Βλέποντας τὴν θαυ-
τουργοῦσα παρουσία τοῦ αληθινοῦ Θε-
οῦ τοῦ Αγίου, πολλοὶ ἀπ' τοῖς εἰσβολέας
γύρισαν σπην πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Μα
Δοκλιμανδὸς δὲν τοῖς ἄρνησε γιά πολύ
τὸ ζῆσσουν σὲ τοῦτο τὸ κόσμον. Τοῖς ἀπο-
φάλλει ἀμέσως - ἀπ' τὸ θυμὸ τοῦ. Τὴν
αὖ τυχὴ τα ἔχει ἀργότερα καί ὁ γυναικα-
ὸ ὁ βασιλεύς Αλεξάνδρος, πρὸν βάλει το
τὰ θαύματα, ομολογῶντες πῶς ὁ Χρι-
στὸς εἶναι ὁ αληθινὸς Θεός, καί ὅχι τὰ εἰδω-
λὰ. Καί τα μαρτυρία τοῦ αἰγίου Γεωργίου
συνεχίζονται. Τὸν βάζουν μέσα σὲ σαρφε-
νὴ που ἔβραζε, καί εκείνος μένει ἀνέντα-

από την αγρή φωτιά του. Οι πιστοί
συνεχίζουν κι άλλοι απ' τους ειδικολά-
βες κλονίζονται κι άλλοι προσερχό-
νται στο Χριστό. Παραγγέλλουν ένα γευσάρι
με φερένα ποδήματα με κορφαί από μέσα,
ακκινισμένα στη φωτιά. Τα φορούν στα
πόδια του Αγίου και τον αναγκάζουν να
βγει. Μα εκείνος δεν χρειάζεται καμιά
βοήθεια απ' τους στρατιώτες. Σπρώχνει
από τον εαυτό του, λέγοντας: "τρέξε
μέχρι, τρέξε να φθάσεις τον ποδομέ-

νον!" Και παρακαλεί τον Θεό να τον γιά-
τρείει και να τον δώσει υπομονή να τέ-
λειος της ζωής του: "Καίπαε από τους συ-
νανούς, Κύριε, και ιδε τον κόπον μου, κα-
κούσκου τους στεγανμούς του παιδεύμε-
νου δούλου σου, ότι επιπερίσευσαν οί
εχθροί μου και μίσος δίκων ἐμίσησαν με-
διά το αγίον Σου όνομα αλλά αυτός με ί-
δρυσται, Δέσποτα, ότι επιταράχθησαν τα
κόκαλά μου, και δος μου υπομονήν έως
τέλους της ζωής μου, δια να μην επιούν οί
εχθροί μου, ότι με εξεδίκηθήσαν".

Σαν εἶς ο ἀμοιβὸς ὑπάρων, πῶς καὶ
 τὰ σιδηρένια πυρωμένα ποδίσματα δύναιτο
 ἐξέλθαιον τὸν ἅγιον, διάσταε νὰ τὸν δέσου-
 ναι καὶ τὸν δέριον χερροῦσάναι στρατιω-
 τες, ἀσπλῆγχα μέχρι θανάτου, μὲ ἐξάρ-
 βουνητες. Ὁμῶς, μάλιστα κοῦρσθητικὸν οἱ
 στρατιῶτες. Οὐ στρατῶντες τοῦ Χριστοῦ,
 "νὸς ῥε ἀδάμας τῆς καρτερίας", ἔσσεκε
 ὑποστῆς τοῦ υἱέστατος. Ἡ τανυρία τοῦ
 Διοκλητιανίου περνούσε δύσκολος στιγ-
 μές. Κεῖνη τὴν ᾠρὰ τοῦ Μαγνέντιου, φίλος
 καὶ σύμβουλος τὸν αυτοκράτορα, θέλησε
 νὰ περάξῃ πνευματικὰ τὸν ἅγιον, μὴ πο-
 τὰ σαρωτικὰ μαρτύρια δὲν τὸν περσάναν
 ὅπως τίποτε. Λέγει λοιπὸν στὸν ἅγιον Γεώρ-
 γιον:

το, ν' αναστήσει, αν εἴν' ἀληθινός ο Θεός
 ἡνὰ νεκροὺς καὶ κείμενους ἐκεῖ κονιά-
 τους, ἀπὸ τὰ παμπάλαια χρόνια περ-
 μένους. Ο Ἄγιος γίνεται μια φωτεινὴ λαμπρά-
 ῶρα, εἵτοιμος να καίει γιὰ να φωτίσει τοὺς
 διδωλοπλάτρες να πιστέψουν. Γονατίζ-
 ονταν στον τάφο, σηκώνει τον νοὺ καὶ τὰ
 χέρια του καὶ προσεύχεται τὸν Θεό. Ὁ
 Θεός, ἡ ἀγία πίστις του αἰγίου Γεωργίου!
 Ὁ ἅγιος ἀνοίγει τον τάφο του, ἀναστή-
 νει, προσκυνεῖ τον Ἄγιο καὶ δοξάζει τὴν
 δύναμιν καὶ τὴν θεότητα του Χριστοῦ. Ὁ Βα-
 σίλειος καὶ ἡ σπεῖρα του τὰ ἔχουν χαμένα.
 Ὡστόσο τον ἀναστήκει νεκρὸ, ποῦ εἶ-
 πει καὶ αὐτοὺς ποὺ ἀποκρίνεται πως ζοῦσε
 πρὶν ἀκόμη ἔρθε ὁ Χριστὸς στον κόσμον.
 Ὅτι εἵπει ἄνθρωπιν διδωλοπλάτρες, καίγον-
 ῶσα σε φῆμα, τόσα χρόνια ποὺ ἦταν πε-
 σμένοι. Ὁμως, ὁ ἀναστήκεινος ἦταν ἑνὸς
 συναντῶς ἐλγῶνος γιὰ τὴν διδωλοπλῆρκα καὶ
 ὁσμός πολλὺς ἐρχότανε στὴν πίστιν του
 Χριστοῦ, γι' αὐτὸ ὁ Αυτοκράτορας διέταξε
 τὰν σκρίτωσιν, να φύγει ἀπ' τὴ μέση,
 αἰμαζὶ του κ' ἑνὸς ἄλλου, πρῶτῃν διδω-
 λοπλάτρες, ποὺ ὁ Ἄγιος του ἀνάστηκε
 τὸν νεκρὸ βῶθι του, γιὰ να οργάνει τὰ χωρὰ-
 ῖα του, μαρτύρησε κάτω ἀπ' τὰ σπαθί-
 ατα αἰγίων.

Εκείνο, όμως, που έδωσε την χαριστική βολή στον ειδωλολάτρη αυτοκράτορα, ο οποίος τους περισσότερους ειδωλολάτρες στην θρησκεία του Χριστού, ήταν η **τάσχεση του Αγίου στο ναό των ειδώλων**, με την κρυφή ελπίδα του Μαγνητί, πως θα τον γυρίσει στη λατρεία των ειδώλων. Μπαίνοντας στο ναό ο Άγιος άρχει μπρος στο άγαλμα του Απόλλων και το ρώτησε, αν ο Χριστός είναι Θεός αν πρέπει να τον προσκυνούμε. Τότε ο

δαίμονας που ήταν μες στο είδωλο, κλαίγοντας σχεδόν και θρηνηνώντας αποκήρυξε, πως ο Χριστός είναι ο μόνος αληθινός Θεός! Και με το λόγο τούτο, σα να 'γίνεσσις, και ευθύς όλα τα είδωλα έπεσαν κάτω και συντρίφηκαν. Και γίνομαι ο τόπος από μαρμάριαν συντριμάρια τον θεών, που δεν μπόρεσαν να σώσουν τον εαυτό τους απ' τον αφανισμό! Όρμησαν τότε πάνω του οι ιερείς των ειδώλων και τον πήγαν, άρον - άρον, στον αυτοκράτορα. Εκείνος έδωκε διαταγή να τους βγάλουν έξω απ' το Κάστρο, τον Άγιο και τη βασίλισσα Αλεξάνδρα, που έβριζε τον αυτοκράτορα και τα είδωλα - και να τους αποκεφαλίσουν. Η βασίλισσα, αποσταμένη καθώς έκαστε στο δρόμο σ' ένα ξερολίθαρρο, παρέδωσε στον Κύριο την ψυχή της. Ο Άγιος προχωρούσε. Και σαν έφτασε στον διορισμένο τόπο, σήκωσε τα 'γ' αγιασμένα χέρια του και προσευχήθηκε μ' αυτά τα λόγια: "Δοξασμένος να είσαι, Κύριε ο Θεός μου, ότι δεν με έδωκες εις κύνες· την εκείνων όπου με εξήστουσαν, μηδέ εχαραπίστους τους εχθρούς μου κατέπαυ μου αλλά με εγλύτωσες, ωσάν το πουλί από την παγίδα των κυνηγητών και τώρα επάκουσόν μου, Δέσποτα, άγιε, και παραστήνόν με τον δούλον σου εις τοῦ- την ώραν την υστερινήν, και γλύτωσε την ψυχήν μου από την πονηρίαν του κακού δαίμονος και των υπηρετών του, και μ ην ενθυμήθης τα κακά όσα με έκαμαν οι εχθροί μου, αμήν συγχωρήσάι τους, και δός τους ειρήνην και αγάπην και καθοδηγήσάι τους εις το θέλημά σου. Δέξου, Κύριέ μου, και την ειδικήν μου ψυχήν, και ανάπαυσά την με τας ψυχάς των αγίων σου και εκίνευσέ δε όπου επικαλούνται το όνομά μου διά βοήθειαν, χάρισάι πίστιν τα αιτητά των, ότι εσύ είσαι ευλογητός και δεδοξασμένος εις τους αιώνας. Αμήν". Και σκύβοντας πρόσωπα το λαίμω το, αποκεφαλίστηκε από τους στρατιώτες και παρέδωκε στα χέρια του Θεού το πνεύμα του. Το άγιο λείψανό του, οι χριστιανοί το πήγαν στην Παλαιστήνη, όπου έκαμε άπειρα θαύματα, κ' εκεί, και σ' όλον το χριστιανικό κόσμο, που καταφύγει με πίστη στη χάρι του.

Δεν μπορούμε τώρα να επεκταθούμε πιο
 πολύ και ν' αναφερόμαστε έστω και απλόν
 κατάλογο από τα θαύματα του αγίου Γε-
 ωργίου. Εκείνο που θα χρειαζόταν, ίσως,
 γι' άλλη μια φορά να τοίσιουμε είναι, πως
 βλέποντας κ' εμείς σήμερα τα παθήματα,
 τα μαρτύρια και την καρδιά και την πί-
 στη, με την οποία αντίσταθηκε ως το τέ-
 λος ο Άγιος, ν' αναθεωρήσουμε "την
 εκβάσιον της αναστροφής", για να μιμη-
 θούμε "την πίστιν γεωργίου" (Εβρ. Ιγ' 7).
 "Διὰ τούτο" την σήμερον ημερών τους εορ-
 άζουμεν και τους πανηγυρίζομεν (τους
 γιορτάζομεν, δεσμεύοι τους να μας ελευθε-
 ρώσουν από τας αμαρτίας μας και καλά, αν
 και ψών εκείνοθεν δεν ημπορούμεν να
 σώσωμεν, αλλ' ούν, όσο είναι της δυναμέ-
 ως μας μήνα μας δυναστεύει ο Θεός να
 μαρτυρήσωμεν; η μήνα μας αναγκάσει να
 αποθανώμεν από ηνείστας; την προσιρ-
 νή του καθενός θέλει μόνο ο Θεός όστι
 ήλπι είναι ολίγη δόσι μετά ήλαρότητος,
 αθώς λέγει και ο Σολομών, παρά πολλή
 όσις με γογγυσμόν ηγούν, κάλλον είναι
 ήλγας αρεταίς με συντριβήν καρδίας να
 θέσουν και πιν Θεόν, παρά πολλές με
 υπερφάνειαν, να μη τας δέχεται ο Θε-
 ός.

Ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, τοῖς ἀνθε-
 ῖν ωραϊζομένη, βοά σοι, τροπαιοφόρε
 ἐγαλομάρτυς Γεώργιε μὴ διαλείψης
 πρεσβεύειν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον.

"ΕΡΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ"
Εκδόσεις:
Αποστολικής Διακονίας, Αθήναι

Βοήθεια

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ (1798-1857)

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ

Ο Πειρασμός

Εστίς ὁ Ἑρως χορὸν μετὰ τὸν ξανθὸν Ἀπρίλη, Κι ἡ φύσις ἤβρε τὴν καλὴν καὶ τὴν γλυκίαν τὴν ὥραν, Καὶ μετὰ τὴν σκία τοῦ φούντωσε καὶ κλεῖ δροσιὲς καὶ μύσους Ἀνάκουστος κίλαδισμός καὶ λιποθυμισμένος. Νερὰ καθάρια καὶ γλυκὰ, νερὰ χαριτωμένα χύνονται μέσιν ἀβύσσῳ τῇ μοσχοβολισμένῃ, καὶ παίρνουνε τὸ μύσχο τῆς, κι ἀφήνουν τὴν δροσιά τους, κι οὐλοὶν ἡλιο δειχόντας τὰ πλούτια τῆς πηγῆς τους, τρέχουν ἐδῶ, τρέχουν ἐκεῖ, καὶ κάνουν σαν ἀηδόνια. Ἐς ἀναβρύζει κι ἡ ζωὴ σ' ἡ σ' οὐρανὸν, σε κύμα. Ἀλλὰ στὴς λίμνης τὸ νερὸ, π' ἀκίνητὸ ἔχει ἀστρο, ἀκίνητ' ὅπου κι ἀν' ἰδεῖς, καὶ κάσαστρ' ὡς τὸν πᾶτο, με μικρὸς ἴσκιον ἄγνωρον ἔπαιε, ἡ πεταλούδα, ποὺ ἔχει ὡδεῖς τὴς ἴπνου τῆς μέσα στὸν ἄγριο κρίνον. Ἀλαφροῖσκιωτε καλὴ, γιὰ πὲς ἀπόψε π' ἔδες. Νύχτα γεμάτη θαύματα, νύχτα σπαρμένη μάγια. Χωρὶς ποσὺς γῆς, οὐρανὸς καὶ θάλασσα νὰ πνέει, Οὐδ' ὅσο κ' ἂν ἡ μέλισσα κοντὰ στὸ λουλουδάκι, γύρου σε κ' ἀτὰρᾳ π' ἀσπρίζει μέσιν ἐν τῇ λίμνῃ, μόνον ἀνακαταβῇ στὸ στρουγγυλὸ φεγγάρι, κι ὁμορφὴ βγαίνει κορασιὰ ντυμένη μετὰ τὸ φῶς τοῦ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ (1824-1879)

Ο Δῆμος καὶ τὸ καριοφύλι τοῦ

Γέραςα, μωρὲ παιδιὰ. Πενήντα χρόνους κλέφτης τὸν ὕπνον δὲν ἐχόρτασα, καὶ τὴν ἀποσταμένους θέλω νὰ πᾶω νὰ κοιμηθῶ. Ἐστέρεψ' ἡ καρδιά μου. Βρῶση τοῦ αἵματός μου, σταλαματὰ δὲ μένει. Θέλω νὰ πᾶω νὰ κοιμηθῶ. Κόψτε κλαρί ἀπ' τὸ λόγγον ἂν ἔχει χλωρὸ καὶ δροσερὸ, ἂν ἔχει ἀνθοῦς γεμάτο, καὶ στρώσε τὸ κρεβάτι μου καὶ βάλε μετὰ πῆσω.

Ποιὸς ξέρεῖ ἀπ' τὸ μνημὴ μου τὸ δέντρο θὰ φυτρώσει! Κι ἀν' ἐξφυτρώσει πλάτανος, στὸν ἴσκιό μου ἀπὸ κάτω θ' ἔρχονται τὰ κλεφτοπούλα τ' ἄρματα νὰ κρεμάνει. Νὰ τραγουδοῦν τὰ νιάτα μου καὶ τὴν παλικαρία μου. Κι ἀν' κυτταρίσῃ ὁμορφὸ καὶ μαυροφορεμένο, θ' ἔρχονται τὰ κλεφτοπούλα τὰ μῆλα μου νὰ παίρνουν, νὰ πλέουν τὴν λαβωμάτις, τὸ δῆμον νὰ σχωράνε.

Ἐφαγ' ἡ φλόγα τ' ἄρματα, οἱ χρόνοι τὴν ἀνδρία μου. Ἦρθε κι ἐμένα ἡ ὥρα μου. Παιδιὰ μου, μετὰ κλάψτε. Τ' ἀνδρειωμένου οὐ θάνατος δίνει ζωὴν ἐν τῇ νύκτι. Σταθῇ' ἐδῶ τριγύρω μου, σταθῇ' ἐδῶ σιμὰ μου, τὰ μάτια νὰ μου κλείσετε, νὰ πάρτε τὴν εὐχὴ μου.

Κι ἐν' ἀπὸ σας τὸ νεώτερο ἀς ἀνέβει τὴν ῥάχη, Ἀς πάρει τὸ τουφεκί μου, τ' ἄξιο μου καριοφύλι. Κι ἀς μου τὸ ρίξει τρεῖς φορές καὶ τρεῖς φορές ἀς σκοῦδε. «Ο Γέρο Δῆμος πέθανε, ο Γέρο Δῆμος πάει». Ἐν' ἀναστενὰς ἡ λαγκαδιά, θε νὰ βογγήξει ο βράχος θὰ βαρκομήσουν τὰ στοιχεῖα, οἱ βρῦσες θὰ θολώσουν καὶ τ' ἀγεράκι τοῦ βουνοῦ, οὐ ποὺ περνὰ δροσάτο, θὰ ξεψυχήσει θὰ οἰσθεῖ θὰ ρίξει τὰ φτερά του, γιὰ νὰ μὴ πάρει τὴ βοή ἀθέλα καὶ τὴ φέρει καὶ τὴν μάθει ο Ὀλύμπιος καὶ τὴν ἀκούσει ο Πίνδος καὶ λιώσουνε τὰ χιόνια τους καὶ ξεραθοῦν οἱ λόγγοι.

Τρέχα, παιδιὰ μου, γλήγορα,τρέχα ψηλὰ στὴ ῥάχη καὶ ρίξε τὸ τουφεκί μου. Στὸν ὕπνον μου ἐπάνω θέλω γιὰ ὑστέρη φορὰ ν' ἀκούσω τὴ βοή τοῦ. Ἐτρέξε τὸ κλεφτοπούλου σὺν νὰ ἔτανε ζαρκάδι ψηλὰ στὴ ῥάχη τοῦ βουνοῦ καὶ τρεῖς φορές φωνάζει

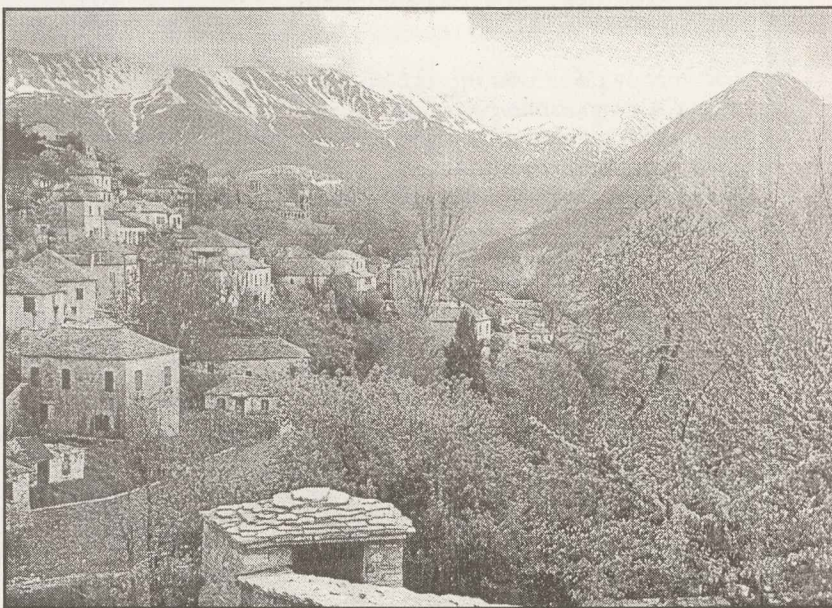
Στον τόπο μας με Το φως των Καλαρρυτιών

Κατὰ κανόνα τὰ χρώματα ποὺ συνθέτουμε, ὁ καθένας μας, τὶς ἡμέρες μας, τὸν καιρὸ μας καὶ τὴν εποχὴ μας, εἶναι "μαύρα καὶ ἀραχνὰ" δηλαδὴ ἐξαιρετικὰ δυσάρεστα. Εἶναι τὸ κοινωνικὸ πνεῦμα ἀπὸ τὸ ὁποῖο διακατέχεται ἡ ζωὴ; Ἴσως. Πολλὴ μούχλα, πολλὴ προκατάληψη, ἔλειψε ὁ ἠθικὸς ἐνδοιασμός; Δὲν ἀπόμεινε ἴχνος ἀρετῆς μέσα μας; Ποὺ βρίσκεται τὸ θάρρος;

Ἴσως ἐρωτηθῇ: Στὴν εποχὴ μας ὑπάρχει φῶς; Ὁ ὅρος φῶς, φωτὸς προέρχεται ἀπὸ τὴν κοιτὶδα τοῦ παγκοσμίου πνεύματος: τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά: Σημαίνει τὸ αἶμα ποὺ διεγείρει τὸ αἰσθητήριο τῆς ὁράσεως, ἡ ἀκτινοβολία ποὺ κάνει τὰ ἀντικείμενα ὀρατά.

Μεταφορικὰ φῶς σημαίνει ἡ προσδοκώμενη αἴσια ἐκβάση σε κατάσταση δυσκολίας π.χ. ἀρχίζουμε νὰ βλέπουμε φῶς στὴν προκοπὴ τοῦ χωριοῦ μας!

Τώρα, τὴν ὥρα ποὺ γράφονται αὐτὲς οἱ γραμμὲς τοκεφαλοχώρι, παιλιὸς Δῆμος, οἱ Καλαρρυτίτες ἔχουν, διαθέτουν, ἐκπέμπουν φῶς;

Με ἄλλους λόγους οἱ Καλαρρυτίτες ἱστορικὰ, πολιτιστικὰ κ.λ.π. προσφέρουν καὶ ἀν' προσφέρουν τὶ προσφέρουν στὸν σύγχρονο ἄνθρωπο;

Οἱ Καλαρρυτίτες, πέρα καὶ πᾶνω ἀπὸ τυφλὲς σοβινιστικὲς ἐξάρσεις, εἶναι ἓνα κεφάλαιο ἐθνικοῦ πλοῦτος ἀνεκμετάλλετο. Αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου ζοῦμε τὸν μῦθο, τὴν ἀλήθεια-

μίας ευρύτερης παράδοσης, ἡ ὁποία συνδέει ἐμπειρικὰ, με τρόπο ἀπλό, σχηματικὸ τὰ πράγματα ἱστορικὰ, πολιτιστικὰ κ.λ.π. δρώμενα. Ἐδῶ μένουμε!

Καιρὸς εἶναι νὰ ἀνασκευασθῶμε σοβαρὰ, υπεύθυνα, σωστά γιὰ νὰ προσεγγίσουμε τὸ φῶς τῶν Καλαρρυτιῶν, τὸν εαυτὸν μας, τὴν οὐσιαστικὴν προκοπὴν μας.

Μνήμη Καλαρρυτιώτη που δεν εἶδε ποτέ το χωριό

Οἱ Καλαρρυτιῶτες ποὺ κατὰγονται ἀπὸ τὸ ἀρχοντοχώρι Καλαρρυτίτες εἶναι χιλιᾶδες στὴν Ελλάδα καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, ὅπου γῆς. Τὸ ἀκουσμά τῆς λέξης, τῆς γλυκιάς, τῆς μοναδικῆς λέξης: Καλαρρυτίτες, πὶ τους γεννᾷ; Ἀνάδυση στο φῶς τῆς γενέθλιας γῆς, τῆς φύτρας, τῆς καταγωγῆς. Στὴ συνέχεια γυρεύουν ἐπίμονα, ἐπιμένουν, προσπαθοῦν νὰ κρατηθοῦν στὴ γλυκίαν μνήμη, στὴν εὐτυχία.

Μνήμη σημαίνει τὸ νὰ ἔχει κάποιος τὴν ἱκανότητα νὰ συγκρατεῖ, νὰ μὴ ξεχνᾷ γεγονότα, παραστάσεις, προηγούμενες ἐμπειρίες κ.λ.π. καὶ νὰ τὰ ἀνακαλεῖ μετὰ τὴν ἀτάλληλο ἐρέθισμα.

Οἱ ξενιτεμένοι Καλαρρυτιῶτες, δεῦτερης ἢ τρίτης γενιάς ποῖα γεγονότα, ποῖες παραστάσεις, ποῖες ἐμπειρίες, ποῖα βιώματα τοῦ χωριοῦ μας ἔχουν;

ἔχουν: τὶς διηγῆσεις τοῦ παπποῦ, τῆς γιαγιάς, τοῦ πατέρα, τῆς μάνας. ἔχουν: τὶς φωτογραφίες, ἔτσι ξε-

θωριασμένες ἀπ' τὸ χρόνον, με στιγμιότυπα ἀπὸ καλὸς στιγμὲς οικογενειακὲς με φόντο τὸ πατρικὸ σπῆμα ἢ τὸν Αἰ - Νικόλα κ.λ.π. ἔχουν τὰ δάκρυα χαρὸς ἢ λύπης τῶν δικῶν τους. Χαράς γιὰ τὸ γάμο, γεννήσεις, πανηγύρια κ.λ.π. Λύπης ἀπὸ δυσάρεστα δρώμενα τοῦ βίου. ἔχουν τὴ φωνὴ τῶν Καλαρρυτιῶν μέσα τους, ἀγρυπνῇ, ἀκοίμητῇ, νὰ φωνάζει μετὰ πόνου: "Μη με ξεχνάς!"

Ἡ προσωπικὴ ἱστορία τοῦ καθενὰ μας δὲν γράφεται μὴς ἀλλὰ πολλὰς. Μέσα τῆς εἰμαστε φρόνιμα καὶ ἀτακτα παιδιὰ. Μέχρι τώρα εἰμαστε δικαιολογημένοι νὰ μὴν ἀνέβουμε στο κεφαλοχώρι μας, γιὰτὶ δὲν εἴχαμε δρόμο. Σήμερα ἔχουμε Γιάννινα - Καλαρρυτίτες ἀσφαλιστῶν. Ἡ ἀνάβασίς μας εἶναι ἱερὸ χρέος! Ὁ Αἰ - Νικόλας μας περιμένει οἱ ἄνθρωποι μας ρωτοῦν: Ποὺ βρίσκεσθε;

Ἀποψη

Τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς, ἀτομικὰ καὶ ὁμαδικὰ, εἶναι πολλὰ καὶ τίθενται γιὰ ἐπίλυση. Ὁ νουνεχὴς ἄνθρωπος οφείλει νὰ ἀσχοληθεῖ μαζί τους, διότι διαφοροτικὰ θὰ δοκιμάσει περιπέτειες.

Ἡ θεώρηση τῶν ζητημάτων προϋποθέτει γνῶση τοῦ πράγματος, ἐνημέρωση σωστή, με ἄλλους λόγους πληροφόρηση. Ἐτοῖς διαφοροφώνουμε ἀποψη καὶ κάνουμε σωστὲς, ἀνθρώπινες ἐνέργειες.

Ὁ ὅρος ἀποψη εἶναι ἀρχαιοελληνικὸς ἔχει ἀφετηρία τὴ μέγιστη βρυσμάνη τοῦ πνεύματος τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά {<αρχ. ἀποψις - ἐως <ἀπὸ + ὄψις>. ἀποψη σημαίνει θέα

ἀπὸ ἀπόσταση καὶ ἰδίως ἀπὸ ψηλὰ πρὸς τὰ γύρω π.χ. Μία ἀποψη τῶν Καλαρρυτιῶν σε φωτογραφία ἀπὸ ἐλικοπτερο.

Μεταφορικὰ ἀποψη σημαίνει ὁ τρόπος ἀντιμετώπισης, θεωρήσεως τῶν πραγμάτων, ἀντίληψη, γνώμη. Ἐτοῖς λέμε: δισταμένους ἀποψεις.

Συνήθως ἡ θεώρηση τοῦ πράγματος, τὸν ζητήματος γίνεται ἀπὸ συγκεκριμένη σκοπιὰ ἢ γνώμη. Κατὰ κανόνα ἡ συγκεκριμένη γνώμη εἶναι τὸ δικὸν μας συμφέρον. Ἐδῶ ἐστιάζει τὸ λάθος, τὸ σφάλμα, ἡ πλάνη. Τὸ σωστὸ εἶναι νὰ προσέχουμε τὸ δικὸν μας συμφέρον, ὅχι εἰς βάρος τοῦ ἄλλου, τοῦ γείτονα!

Ἐνα παράδειγμα: Ἐχουμε τὸ νερό μας, κάνουμε τὸν ὑπόγειο λάκκο γιὰ τὴν απομάκρυνσή του. Ὁ βόθρος, ὅπως καὶ νὰ τὸν κάνουμε, θὰ γίνε. Ὁφείλουμε νὰ προσέξουμε νὰ γίνε σε τέτοια θέση, με τέτοιον τρόπο, ὥστε νὰ μὴ πᾶει στὴν αὐλὴ, στὸ σπῆμα τοῦ γείτονα! Αὐτὴ εἶναι ἡ ἠθικὴ τῶν τιμῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸ ἐπιβάλλει ἡ ἀνθρωπιά. Ἀνθρωπιά εἶναι ἡ συμπεριφορὰ, ἡ στάση ποὺ ταιριάζει σε ἀληθινὸν, σε ψυχικὰ (νὰ προσέχουμε τὸ ψυχικὰ) καλλιερῆμένο ἄνθρωπο. Μη ξεχνάμε τὸ πατροπαράδοτο: "Θεὸς καὶ γείτονας!"

τους ανθρώπους μας Οι φίλοι των Καλαρρυτιών

Οἱ Καλαρρυτίτες εἶναι μὴ ὁρενὴ ἱστορικὴ καὶ πολιτιστικὴ μαγεία. Ἀσκεῖ ἰσχυρὴ υποβλητικὴ ἐπίδραση κάλλους σε ντόπιους καὶ φίλους ἐπισκέπτες. Προκαλεῖ μοναδικὴ αἰσθητικὴ ἀπόλαυση τὸ δομημένο τμήμα τῆς, σε παραδοσιακὰ σχήματα, καὶ ταυτόχρονα ψυχικὴ ἀγαλλίαση, γοητεία, μάγεμα καὶ ἡ χιλιετηρίδα ἀσυνείδητο γύρω Πίνδος μας.

Τὰ τελευταῖα χρόνια οἱ φίλοι τῶν Καλαρρυτιῶν πληθαίνουν, αὐγάτισαν, πολλαπλασιάστηκαν. Ἀνθρωποὶ τῶν γραμμάτων, ἐπὶ νῦνοι δημιογράφοι, ἐμποροὶ, τεχνίτες ἀνεβαίνουν στὸ χωριὸν μας καὶ βρίσκουν: φιλοξενία, περιποίηση, φαγητὸ, ξενώνες, ἀνθρωπιά γνήσια, ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ εὐτυχῶς δὲν ἔχασαν τὴν ἀρετὴν τους εὐπρέπεια τους.

Φεύγουν μετὰ τὴν παραμονὴν τους ἐνθουσιασμένοι, χαρούμενοι, συγκινημένοι. Ἐπιστρέφουν σύντομα με φίλους τους. Ἐτοῖς οὐ κύκλος μεγαλώνει σαν σε πανηγύρι τοῦ καλοῦ παλιοῦ καιροῦ.

Οἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ τῶν Ἀθηνῶν συχνὰ ἀναφέρονται στὶς ὁμορφίες καὶ τὴν ἀνθρώπινη παρουσία τοῦ κεφαλοχωριοῦ μας

Παρέα σε καφενεῖο τοῦ χωριοῦ

ποὺ τὶς συνοδεύουν με φωτογραφίες αἰσθητικῆς ποιότητας.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς φίλους τοὺς πολλοὺς καὶ πιστοὺς φίλους τοῦ χωριοῦ μας, ἀνέπτυξαν σταθερὲς φιλίες με τοὺς μόνιμους κατοίκους τοῦ χωριοῦ.

Πολὺ δύσκολο εἶναι νὰ δημιουργοῦμε ψεύτικες πραγματικότητες. Παρὰ ταῦτα στὶς ἡμέρες μας ἡ διαφήμιση φέρνει τὰ πᾶνω κάτω, ἀλλὰ ἡ ψευτιά γρήγορα σωριάζεται. Στὴ

θολοῦρα τοῦ καιροῦ μας δυσκολευόμαστε νὰ προσεγγίσουμε καὶ τὴν ὄντως πραγματικότητα, τὴν πραγματικὴ ἀναψυχὴ, ξεκούραση, χαλάρωση, ψυχαγωγία (με τὴν ἀρχαία σημασία τοῦ ὅρου). Τὸ Κεφαλοχώρι μας Καλαρρυτίτες προσφέρει ἀρχοντιά ψυχῆς γιὰ πραγματικὴ ἀναψυχὴ. Αὐτὸ τὸ ξέρουν καλὰ οἱ πολλοὶ φίλοι ποὺ συχνὰ ἀνεβαίνουν στο χωριό.

Ανάσταση στο κεφαλοχώρι της Πίνδου

Ἡ ἈΝΑΣΤΑΣΗ, ἡ ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς, στὸ κεφαλοχώρι τῆς Πίνδου εἶναι ξεχωριστὴ ψυχικὴ ἀνάταση.

Ὁ ὅρος ἀνάσταση εἶναι ἀρχαιοελληνικὸς {<αρχ. ἀνάστασις - ἐως <ἀνίσταμαι (=σκήνωμαι ὁρθιος)>. ἀνάσταση σημαίνει ἡ ἐπιστροφή ἀπὸ τὸ θάνατο, ἡ ἐπαναφορὰ στὴ ζωὴ.

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ τὸ μέγα γεγονός τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Χριστοῦ τρεῖς ἡμέρες μετὰ τῆς Σταύρωσης, τὸ <Χριστὸς Ἀνέστη> ποὺ γίνεται τὰ μεσάνυχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, τὰ χαράματα τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, ποὺ γίνεται στὸ Κεφαλοχώρι μας, εἶναι ἄλλο πράγμα.

Οἱ πιστοὶ πλημμυρίζουν κυριολεκτικὰ τὴν ἐκκλησία τοῦ Αἰ- Νικόλα. Οἱ χριστιανοὶ παρακολουθοῦν με κατάνυξη, βαθιὰ συγκίνηση τὴ θεία λειτουργία τῆς Ἀναστάσεως. Οἱ στιγμὲς μοναδικές. Ὅλοι με τοὺς ἱεροψάλτες ψάλλουν τὰ τροπάρια τῆς ἐκκλησίας μας, ἰδιαίτερα τὸ <Χριστὸς Ἀνέστη>. Τὴν ψαλμοῦδιὰ τὴν παίρνει τὸ ἀγέρη τῆς Πίνδου καὶ τὴ φέρνει στὰ διάσελα καὶ τὶς ψηλοκορφές τῶν βουνῶν μας.

Ἡ Θεία Ευχαριστία, τὸ θεμελιώδες μυστήριο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, στὸ ὁποῖο ὁ πιστὸς χριστιανὸς μεταλαμβάνει τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, σκορπὶ ῖγν ψυχικῆς ἀνάστασης!

Ἀκολουθοῦν: Ετοιμασίες, κίνηση, ἀρνιά, ψήσιμο, χαρὲς, τραγούδια ποὺ μετατρέπουν τὴν αὐλὴς τῶν σπιτιῶν σε παράδεισο. Ὑποβάλλει ἡ τάξη, ὁ σεβασμός, ἡ παράδοση, ἡ ἐλληνικὴ ψυχικὴ ἀρχοντιά μέσα στοὺς αἰῶνες!

Οἱ ἀνεκδοκαστοὶ τῶν καιρῶν μας, με τὰ ξενόφερτα καμώματά τους, δὲν μπόρεσαν καὶ δὲν θὰ καταφέρουν ποτέ νὰ διώξουν ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ μας τὴν μοναδικὴν μας Ὁρθοδοξία. Τὰ πατροπαράδοτα ἴθνη καὶ ἐθιμὰ μας, κληρονομία χιλιετιῶν, βρίσκο-

νται στὸ αἷμα μας, στὴν ψυχὴν, τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἀνάσα μας. Αὐτὰ πρέπει νὰ κρατήσουμε ζωντανὰ στὶς μεγάλες νιορτές μας, ὅπως τὸ Πάσχα. Ὁ εσωτερικὸς πολιτισμὸς μας, ἡ ἀκμαία εσωτερικὴ καλλιέργεια πραγματοποιεῖται με τὴν Ὁρθοδοξία! Καλὴ ἀνάσταση

Ο ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΗΣ

Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 4

«Ὁ Γέρο Δῆμος πέθανε, ὁ Γέρο Δῆμος πάει».

Κι ἐκεῖ ποὺ ἀντιβούσσανε οἱ βράχοι, τὰ λαγκαδία ρίχνει τὴν πρώτη τουφεκιά, κι ἔπειτα δευτερώνει.

Στὴν τρίτη καὶ τὴν ὑστέρη, τ' ἄξιο τοκαριοφύλι βροντᾷ, μουγκρίζει σαν θεριό, τὰ σωθικά του ἀνοίγει, φεύγει ἀπ' τὰ χέρια, σέρνεται στὸ χῶμα λαβωμένο, πέφτει ἀπ' τοῦ βράχου τὸ γκρεμὸ, χάνεται, πᾶει, πᾶει.

Ἀκουσ' ὁ Δῆμος τὴ βοή μετὰ τὸ βαθὺ τὸν ὕπνον, τ' ἀχνὸ τοῦ χεῖλι ἐγέλασε, ἐσταύρωσε τὰ χέρια ... Ὁ Γέρο Δῆμος πέθανε, ὁ Γέρο Δῆμος πάει.

Τ' ἀνδρειωμένου ἡ ψυχὴ τοῦ φοβεροῦ τοῦ Κλέφτη με τὴ βοή τοῦ τουφεκιοῦ στὰ σύμφων' ἀπαντιέται ἀδερφικά ἀγκαλιάζονται, χάνονται, σβήνουνται, πάνε.

ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΝΤΣΙΝΑΗΣ (1757-1798)

ΘΟΥΡΙΟΣ

ἦτοι ὁρμητικὸς Πατριωτικὸς Ὕμνος πρῶτος

Ὅσον λιοντάρια, στὲς ράχες, στα βουνά;

Σπῆλιές νὰ κατοικοῦμεν, νὰ βλέπωμεν κλαδιά,

νὰ φεύγωμ' ἀπ' τὸν κόσμον, γιὰ τὴν πικρὴ σκλαβιά;

Νὰ χάνωμεν ἀδελφια, Πατρίδα καὶ γονεῖς,

τοὺς φίλους, τὰ παιδιὰ μας κι ὅλους τοὺς συγγενεῖς;

Κάλλιο ἔχει μὴς ὥρας ἐλευθερὴ ζωὴ.

παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιά καὶ φυλακί!

Τι σ' ὠφελεῖ ἀν' ἔλξεις καὶ εἰσαι στὴ σκλαβιά;

Στοχάσου πῶς σε φέκουν καθ' ὥραν στὴ φωτιά.

Βεζύρης, Δραγομάνος, Ἀφέντης κι ἀν' σταθεῖς,

ὁ Τύραννος ἀδικῶς σε κᾶνει νὰ χαθεῖς

δουλεύεις ὅλ' ἡμέρα σε ὅτι κι ἀν' σοι πει,

κι αὐτὸς πασχίζει πάλιν τὸ αἷμα σου νὰ πιεῖ.

Ὁ Σούτζος κι ὁ Μουρούζης, Πετράκης, Σκαναβῆς,

Γκίκας καὶ Μαυρογένης, καθρέπτης εἶν' ἡ ἰδεῖς.

Ἀνδρεῖοι καπετάνιοι, παπάδες, λαῖκοι,

σκοτώθηκαν, κι ἀγάδες, μετὰ δίκον σπαθί

κι ἀμέτρητ' ἄλλοι τόσοι, καὶ Τούρκοι καὶ Ρωμιοί,

ζωὴν καὶ πλοῦτον χάνουν, χωρὶς καμιά ἄφορμ.

(...)

Σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση καὶ Νότον καὶ Βοριά

γιὰ τὴν πατρίδα ὅλοι νὰ χῶμεν μὴ καρδιά

στὴν πίστιν τοῦ καθενὰς ἐλευθερὸς νὰ ζεῖ,

στὴν ὁδὸν τοῦ πολεμοῦ νὰ τρέχωμεν μαζί.

Βουλγάροι κι Ἀρβανεῖς, Ἀρμένιοι καὶ Ρωμιοί,

ἀράπηδες καὶ ἀστροί, μετὰ κοινὴ ὁρμη,

γιὰ τὴν Ἐλευθερίαν νὰ ζωῶμεν σπαθί,

πῶς εἴμασθ' ἀντιρῶμενοι, παντοῦ νὰ ξακουσθεῖ.

Ὅσ' ἀπ' τὴν Τυραννίαν πῆγαν στὴν ξενιτιά,

ὅσων τόπων τοῦ καθενὰς ἀέλιος τὴν πιά

καὶ ὅσοι τοῦ πολεμοῦ τὴν τέχνην ἀνέκουν,

ἐδῶ ἀς τρέξουν ὅλοι, Τυράννοὺς νὰ νικαῖν

ἡ Ρωμῆλῆ τους κράζει μ' ἀγκάλες ἀνοιχτές,

τοὺς δίδει βίὸν καὶ τόπον, ἀξίες καὶ τιμές.

(...)

Λοιπὸν, γιὰτὶ ἀργεῖτε, π' στέκεσθε νεκροί;

Συνηγάστε, μὴν εἰσθε ἐνάντιοι κι ἐχθροί.

Π

Τα έθιμα του αρραβώνα και του γάμου στους Καλαρρύτες

Ο αρραβώνας και οι γάμοι στους Καλαρρύτες, γίνονταν τους καλοκαιρινούς μήνες, οπότε από το χωριό δεν έλειπε κανείς κι έτσι όλοι συμμετείχαν σε τέτοιες χαρές.

Για να ξεκινήσει όμως ένας αρραβώνας και στη συνέχεια ένας γάμος προηγούνταν το προξενίο. Από αυτό εξαρτιόταν και όλη η συνέχεια. Συνήθιζαν λοιπόν να συναντιούνται οι ενδιαφερόμενοι (άμεσα συγγενικά πρόσωπα της νύφης και του γαμπρού) σε ουδέτερο χώρο και κυρίως στα καφενεία του χωριού. Έτσι σε περίπτωση μη καλής έκβασης της κουβέντας, δεν διακινδύνευαν τα σχέδια των συγγενικών.

Εκείνο, που είχε το μεγαλύτερο ενδιαφέρον σ' ένα προξενίο ήταν οι διαπραγματεύσεις γύρω από την προίκα της νύφης. Απ' όσα γνωρίζουμε από τους παλαιότερους, ο υποψήφιος γαμπρός και η υποψήφια νύφη, έδιναν βέβαια τη συγκατάθεσή τους για να ξεκινήσει το προξενίο, αν ο ένας συμπαινούσε και ήθελε τον άλλο.

Γράφει η: **Κ. ΝΑΤΑΣΑ ΠΑΖΑΪΤΗ**
-ΚΟΓΚΑΚΗ
Καλαρρύτες

της νύφης. Ο πατέρας του γαμπρού πάντα απαιτούσε περισσότερα. Αν ο πατέρας της νύφης τα είχε, συνήθως τα έδινε, αν όχι, "χαλούσε" η δουλειά" ακόμη και για μικροποσά.

Σε περίπτωση που οι δύο πλευρές κατέληγαν σε συμφωνία "έδιναν λόγο" και κερνούσαν όλους τους ανθρώπους που βρίσκονταν στο καφενείο. Έτσι, μαθαίνονταν τα ευχάριστα νέα και σύντομα κανόνιζαν και το πότε θ' αλλάζονταν τα δαχτυλίδια (Αρραβώνες), στο σπίτι της νύφης. Τότε καλούσαν τους άμεσους συγγενείς των δύο πλευρών. Σ' ένα δίσκο τα δώρα της νύφης, σκεπασμένα με λευκό πανί, τα δε δαχτυλίδια ήταν δεμένα σε μαντήλι άσπρο με κορδέλα και ρύζι. Πρώτοι οι συμπέθεροι σταύρωναν τα δαχτυλίδια ευλογώντας τα σε μια εικόνα, φιλούσε ο ένας τον άλλο και στη συνέχεια ο νονός τα περνούσε στα χέρια των νιόγαμπρων. Κατόπιν, συνήθως, ακολουθούσε γλέντι.

Ο γάμος ορίζονταν κι αυτός σύντομα μετά τον αρραβώνα, πριν την λήξη της καλοκαιρινής περιόδου και είχε αρκετή δουλειά και προετοιμασία τόσο για τη νύφη όσο και για το γαμπρό.

Στο σπίτι της νύφης την Πέμπτη, πριν την Κυριακή του Γάμου, έστρωναν την προίκα η γιούσκα, όπως λέγονταν από τους παλιότερους. Μέρς πριν η νύφη με τη βοήθεια συγγενικών έπλενε και σιδέρωνε την προίκα της, για να στρωθεί την Πέμπτη με επιμέλεια στο δωμάτιο υποδοχής (Ονιάς).

Στο σπίτι του γαμπρού αντίστοιχα την Πέμπτη ξεκινούσαν να στήνουν την "Τέντα". Την ίδια ημέρα ανύπανδρες κοπέλες συγγενείς του γαμπρού, φορώντας τη χαρακτηριστική ποδιά του γάμου, πάνω από τη δική τους, γύριζαν στα σπίνια του χωριού, για να δανειστούν διάφορα χρήσιμα για το γάμο και το γλέντι αντικείμενα (κουτάλια, προύνια, καζάνια και άλλα), τα οποία επέστρεφαν όλα τη Δευτέρα, μετά το γάμο. Για να γνωρίζουν δε σε ποιον ανήκει το κάθε αντικείμενο, το έγγραφαν από την πίσω πλευρά του με λαδομπογιά.

Το βράδυ της Πέμπτης επίσης γυναίκες συγγενείς του γαμπρού ετοίμαζαν το προζύμι "σιμπένιο", για τα ψωμιά του γάμου. Λίγες ήταν αυτές που ήξεραν να το φτιάχνουν με βασιλικό και ρεβίθια. Ξενυχτούσαν για να το ετοιμάσουν την Πέμπτη και την Παρασκευή το πρωί οι ίδιες ζύμωναν το ψωμί και το έψηναν. Την Παρασκευή ακόμη στο σπίτι του γαμπρού αποτελείωναν την τέντα.

Έτσι το Σάββατο απέμεινε η σφαγή των αρνιών και των προβάτων, τα οποία πρόσφεραν οι στενοί και άμεσοι συγγενείς του γαμπρού "Τα κανίσκια", για το φαγοπότι. Η σφαγή γινόταν κατά τις τρεις (3) το απόγευμα, ώστε οι γυναίκες να προλάβουν να ετοιμάσουν, όλα όσα χρειαζόνταν για το τραπέζι.

Συνήθιζαν την σφαγή να συνοδεύεται από τραγούδι με οργανοπαίκτης που έφερναν στο σπίτι δύο "μπρατίμια" του γαμπρού, καλώντας τους με ούζο σε μπουκάλι, στολισμένο με βασιλικό και γαρύφαλλο. Τότε φορούσαν στους άνδρες και τους ηλικιωμένους συγγενείς του γαμπρού τις καρό ποδιές του γάμου σε χρώματα μπλε - άσπρο, ενώ για τα ανύπαντρα αγόρια σε κόκκινο, σκούρο και οι γυναίκες διάφορες χρωματιστές.

Η σφαγή των αρνιών και των προβάτων ξε-

κινούσε με μεγάλο ενδιαφέρον, για όσους παρευρίσκονταν εκεί, γιατί υπήρχε ένας άτυπος συναγωνισμός, για το ποιος θα κρεμάσει πρώτος το πρώτο σφαγικό. Αφού τελείωνε κι αυτό, και ενώ τα όργανα συνέχιζαν να παίζουν, οι γυναίκες έπαιρναν στα ταψιά τα εντόσθια και πήγαιναν στις βρύσες του χωριού για να τα πλύνουν. Στην επιστροφή τους τα έβαζαν να βράσουν, ενώ οι υπόλοιποι άνδρες συγγενείς συνέχιζαν το γλέντι μαζί με το γαμπρό, οπότε όλοι μαζί πια πήγαιναν στο σπίτι της νύφης, για να δουν τα προίκα της.

Εκεί τους περίμεναν οι συγγενείς της νύφης με ούζο, τσίπουρο και άστρα στραγάλια. Αφού χαιρετιόνταν όλοι μεταξύ τους και ανταλλάσσαν ευχές, έμπαιναν στο δωμάτιο υποδοχής (ονιάς) με τα προίκα και δέχονταν το λουκούμι με το κρύο νερό, που τους προσέφεραν. Στη συνέχεια, και ενώ η νύφη δεν εμφανιζόταν καθόλου, ένας από τους συγγενείς της φώναζε ένα - ένα τα ρούχα της νύφης, ξεκινώντας πάντοτε από τα πιο χοντρά. Τα ρούχα αυτά και κάθε αντικείμενο της νύφης γράφονταν από τους παριστάμενους στην τελετή αυτή επιτρόπους της Εκκλησίας του χωριού μας σε ειδικό βιβλίο τον "Τόμο", που φυλάσσονταν στην Κεντρική Εκκλησία του χωριού. Αυτό ήταν το λεγόμενο "Προκείμενο" και περιελάμβανε και το τελευταίο αντικείμενο, που ανήκε στη νύφη. Στο τέλος δεν παρέλειπαν ν' αναφέρουν κι ένα χάλκιμο (συνήθως καζάνι), ως πλέον απαραίτητο για τη νύφη και το καινούργιο της σπιτικό. Στην εκκλησία μας σήμερα υπάρχουν τέσσερα (4) χοντρά βιβλία (τόμοι) στα οποία αναγράφονται οι προίκες που έπαιρναν οι διάφορες νύφες από το 1882 και μετά και απ' όπου φαίνεται ανάγλυφα η οικονομική κατάσταση του χωριού, στις διάφορες εποχές.

Άλλα έθιμα της ημέρας εκείνης, ήταν η προστάδα των νεαρών συγγενών του γαμπρού, να κλέβουν από το σπίτι της νύφης διάφορα αντικείμενα. Κι έτσι αποχωρούσαν οι συγγενείς του γαμπρού, από το σπίτι της νύφης. Οι συγγενείς της νύφης όμως συνέχιζαν το Σάββατο βράδυ με γλέντι ως το πρωί.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφέρουμε, πως παλαιότερα στεφανώνονταν και το Σάββατο το βράδυ, όταν υπήρχαν πολλοί γάμοι να γίνουν και δεν τους προλάβαιναν όλους την Κυριακή.

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ
Στις 12 το μεσημέρι της Κυριακής γινόταν το ξύρισμα του γαμπρού, ενώ γύρω του στέκονταν οι συγγενείς, που είχαν φροντίσει να καλέσουν οι νεαροί υπηρέτες του γάμου. Ο γαμπρός κάθονταν σε μια καρέκλα, στη μέση της τέντας, έχοντας μπροστά του ένα πιάτο με κόκκινο κρασί κι ένα καθρέπτη, ενώ στις πλατές του ήταν ριγμένη λευκή πετσέτα. Τότε άρχιζαν τα όργανα, το σχετικό με το ξύρισμα τραγούδι:

**"Σήμερα άσπρος ουρανός
σήμερα άσπρη μέρα
σήμερα στεφανώνεται απός με περιστέρα.
Δως την ευχή, πατέρα μου,
τώρα στο ξύρισμά μου
γιατί έχω δρόμο αλαργινό
ποδιά μου με περάσω
Ξυράφι από τα Γιάννια
κι ακόμα από την πόλη ..."**

Στιγμές ιδιαίτερα συγκινητικές για όλους και κυρίως για το γαμπρό και την οικογένειά του, που περνώντας ένας - ένας μπροστά του τον "σιδέρωναν", μ' ένα κέραμα στο κεφάλι, αλλά και όλοι οι συγγενείς, για να είναι σιδερένιος και δυνατός στην καινούργια του ζωή.

Αφού τελείωνε το ξύρισμα, ο πατέρας έρχινε στην πλάτη του γαμπρού το γαμπριάτικο πουκάμισο μαζί με την ευχή του. Μετά ο γαμπρός αποσύρονταν για να ετοιμαστεί, οι δε συγγενείς χόρευαν συγκινημένοι, περιμένοντας την ώρα να ξεκινήσουν για την Εκκλησία.

Αντίστοιχα ετοιμάζονταν και η νύφη. Το νυφικό της το φορούσε ο πατέρας της. Παλιότερα, απ' όσα γνωρίζουμε οι νύφες γίνονταν με τη "Σάρικα", ενώ αν παντρεύονταν το Σάββατο βράδυ φορούσαν το "Αιλάκι".

Όταν πλέον ο γαμπρός ήταν έτοιμος, τα όργανα παίζοντας και τραγουδώντας ξεκινούσαν για να πάρουν το νονό από το σπίτι του, κατόπιν τον βλάμη και τέλος τη νύφη.

**"Έστηνα, περδικομάτα μου,
κι ήρθα στη γειτονιά σου,
χρυσά πλεξούδα σου 'φερα
να πλέξεις στα μαλλιά σου.
Σαν ήρθες, καλωσόρισες
κι ως έκανες και κόπο
δεν το ξερα, λεβέντη μου,
πως ήσουν η αφεντιά σου
να πεταχτώ σαν πέρδικα**

Οικογενειακή φωτογραφία των νιόπαντρων έξω από την Εκκλησία του Αγίου Νικολάου Καλαρρύτες

Ο χορός στην πλατεία του χωριού μετά τη στέψη, κρατούσε μέχρι αργά το βράδυ

→Την Κυριακή του γάμου τα καλντερίμια του χωριού μας πλημμύριζαν από κόσμο που κατευθύνονταν διαδοχικά στο σπίτι του γαμπρού, του νονού, του βλάμη και τέλος της νύφης, ώστε όλοι μαζί να πάνε στην εκκλησία για τη στέψη.

να 'ρθω στην αγκαλιά σου".
Έτσι ξεκινούσαν για την εκκλησία, μπροστά ο γαμπρός και πίσω η νύφη, αφού αποχαιρέτούσε το σπίτι της προσκυνώντας τρεις φορές και σταίζοντας ένα πιάτο για γούρι.

**"Αφήνω γεια, μανούλα μου,
αφήνω γεια, πατέρα μου..."**
Αξιοσημείωτο είναι επίσης, ότι ένας βλάμης της νύφης κρατούσε γλάστρα με βασιλικό και μια άσπρη κότα με κόκκινη κορδέλα στο λαιμό. Μετά τη στέψη και αφού όλοι οι καλεσμένοι εύχονταν στους νιόπαντρους ακολουθούσε χορός στην πλατεία του χωριού μας, μέχρι αργά το βράδυ, όπου πλέον συγκεντρώνονταν στο σπίτι του γαμπρού. Τη νύφη καλωσόριζε στο καινούργιο της σπίτι ο πατέρας, κλώνοντας την μέλη ή άλλο γλυκό, ενώ τα όργανα έπαιζαν το τραγούδι της πεθεράς:

**"Έβγα, πεθερά, στη σκάλα
με το μέλι με το γάλα
ρίξε κέμμα να περάσω
κέμμα από τον πεθερά μου ..."**

Οι συγγενείς του γαμπρού πρόσφεραν κι αυτοί στη νύφη, διάφορα οικιακά σκεύη, που αποτελούσαν και τα πρώτα σκεύη του καινούριου της νοικοκυριού.

Στο τραπέζι το βράδυ το ζευγάρι ξεχώριζε μ' έναν ιδιαίτερο απλοϊκό και έξυπνο τρόπο. Οι συγγενείς που ετοίμαζαν τα υπόλοιπα φρόντιζαν κι αυτή τη λεπτομέρεια, αφού πίσω τους τοποθετούσαν, ως φόντο, ένα λευκό πανί.

Το χορό έστερναν πρώτοι οι συγγενείς και μετά τα μεσάνυχτα το ζευγάρι, που όλοι περίμεναν να αναπομονήσια, για να το δουν να χορεύει.

Όσον αφορά τα εδέσματα του γάμου, πρώτα σερβίριζαν τα μαγειρευτά και έπειτα τα ψητά με κρασί και ψωμιά "μπουγάτσες" του νονού. Έτσι, το γλέντι συνεχιζόταν μέχρι το πρωί. Οι τελευταίοι άνδρες που απέμειναν στο γλέντι, συνήθως οι πλησιέστεροι συγγενείς του γαμπρού (θείοι κ.λ.π.) γύριζαν στο χωριό με τα όργανα, τραγουδώντας και πίνοντας (πατινάδα) και αρκετά ευχαριστημένοι από το γλέντι, αλλά και αποκαμωμένοι.

Το απόγευμα της Δευτέρας, ο γάμος δεν έχει

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Μαρτυρίες για τις δραστηριότητες Καλαρρυτινών Εμπόρων

(Τέλη 18ου αιώνα - 1821)

Αδελφών Τουρτούρη

Πρώτη μνεία για την μετάβαση των αδελφών Τουρτούρη στη Βενετία συναντούμε στο Registro 225 που εναπόκειται στο παλαιό αρχείο της ελληνικής κοινότητας Βενετίας. Προηγήθηκε ο μεγαλύτερος αδελφός Δημήτριος στις 17 Δεκεμβρίου 1760, όπως φαίνεται από την ενδεικτική σημείωση του κατάσχετου, πληρώνοντας ως δικαίωμα εγγραφής (Buona intrada) στην ελληνική αδελφότητα της Βενετίας 6 λίρες και 4 σολ-δια. Μετά από αρκετό καιρό, και συγκεκριμένα στις 19 Απριλίου 1788, έρχεται στην πρωτεύουσα της Βενετικής Δημοκρατίας ο Γεώργιος και τον ακολουθούσε στα τέλη του 1791 ο μικρότερος αδελφός Κων/νος.

Τα τρία αδέρφια συγκρότησαν εκεί, άγνωστο πότε, εμπορική εταιρεία με την επωνυμία "Γεώργιος Τουρτούρης και συντροφιά", την οποία συναντούμε δύο χρόνια αργότερα στον κατάλογο των συνδρομητών του βιβλίου "Εμπορική Οδηγία ... κοινώς Σκριτούρα Ντόπια ... κατά την μέθοδο των Ολλανδέζων ...".

Παράλληλα όμως με τον εμπορικό όμιλο στη Βενετία, που φαίνεται ότι αποτελεί και την έδρα της εμπορικής συντροφιάς, οι αδελφοί Τουρτούρη διατηρούν ομώνυμο "οσπτήριο πραματείας" και στα Γιάννινα, το οποίο συνεργάζεται στενά ως το 1806 με τον ευκατάστατο έμπορο Νικόλαο Μίχο καταγόμενο από το Κοτάρτζι των Κατσανοχωρίων, μέλος της συντροφιάς των μερτζάρηδων.

Στα 1807 ο Γεώργιος και ο Κων/νος Τουρτούρης ιδρύουν νέα εμπορική εταιρεία με τον Κατεσοβίτη μεγαλέμπορο Κων/νο Μαρινόγλου, η οποία θα διαρκέσει ως την Επανάσταση του '21.

Τα προϊόντα που διακινούσαν οι αδελφοί Τουρτούρη, τόσο στα αρχικά στάδια της εμπορικής τους ενασχόλησης (1793-1806) όσο και στα μεταγενέστερα (1807-1821), διακρίνονται για την ποικιλία, την ποσότητα, αλλά και την ποιότητα. Το ακούτι, ζαγοριανό, λει-

ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΟΥΡΟΥΤΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ:
ΚΩΝ/ΝΟΣ Β. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ

βαδίσιο και βλάχικο, το βαμβάκι και το μαλλί πλυμένο και άπλυτο, είναι τα βασικά προϊόντα με τα οποία εφοδιάζουν τον εμπορικό τους όμιλο στη Βενετία φέσια, κάλτσες, κρεμζι, πεταλοκάρδια, βελόνια, ρινιά, σπάγκοι, χαρικό και ελληνικά βιβλία είναι τα εμπορεύματα που αποστέλλουν στις αγορές των Ιωνανίνων και της Κέρκυρας.

Τα στενά χρονικά πλαίσια της εργασίας μας αυτής δεν μας επιτρέπουν να δώσουμε λεπτομέρειες. Θα σταθούμε όμως για λίγο στο τελευταίο εμπορεύσιμο αγαθό, το βιβλίο. "Αθάνανους τας χάριτας" ομολογούσε ο Άνθιμος Γαζής, στον πρόλογο της δεύτερης έκδοσης της Γεωγραφίας του Μελετίου, προς τους "Γεώργιο Τουρτούρη, Μαρινόγλου και συντροφιά" επειδή "ευρισκόμενος συν εν αμνηστία σφ' ου έδωκα την αρχήν εις την βίβλον, διά τα μεγάλα και άφευκτα ταύτης έξοδα, τύχη αγαθή ... μου υποσχέθη δια να λάβη η βίβλο την ποθυμμένην έκβασιν, όχι μόνον να ελαφρύνωσι π βάρος των μεγάλων εξόδων διά την έκδοσιν, αλλά και να φροντίσωσι και διά την διανομήν της ...".

Αλλά και από άλλες μαρτυρίες φαίνεται ότι η παραπάνω εταιρεία ασχολείται συστηματικά με το εμπόριο του βιβλίου.

Για παράδειγμα, στον απολογισμό της πρόσκαιρης εμπορικής συντροφιάς που συγκροτήθηκε στα Γιάννινα το 1805 και διευθυνόταν από τον Ασημάκη Κροκίδα και τον Θεοχάρη, παρατηρούμε ότι ο Γ. Τουρτούρης είναι ο βασικός προμηθευτής της σε σημαντικές ποσότητες βιβλίων, που απορροφούνται στις τοπικές αγο-

ρές των Ιωνανίνων και των Σερρών, και στα εμπορικά πανηγύρια του Μαυρονόρου και του Περίεπε.

Ακόμη σε πιστοποιητικά προέλευσης (certificats d' origine) των εμπορευμάτων σε δύο συνεχόμενα έτη, 1812-1813, συναντούμε τον Καλαρρυτινό μεγαλοπραγματευτή να προωθεί ελληνικά βιβλία στον Κερκυραίο έμπορο Δημήτριο Τζερκσιάνο.

Κλείνοντας την παρουσίαση των εμπορικών δραστηριοτήτων των αδελφών Τουρτούρη, οφείλουμε να επιστημονούμε ότι ανήκουν στην ομάδα των πιο εύπορων Καλαρρυτινών εμπόρων, αφού οι επιχειρήσεις τους είναι, κατά κανόνα, αρκετά ποσοδοφόρες. Στη διαπίστωση αυτή οδηγούμαστε όχι από άμεσες πληροφορίες, γιατί και εδώ τα κατάστιχα λανθάνουν, αλλά από έμμεσα συμπληρωματικά στοιχεία.

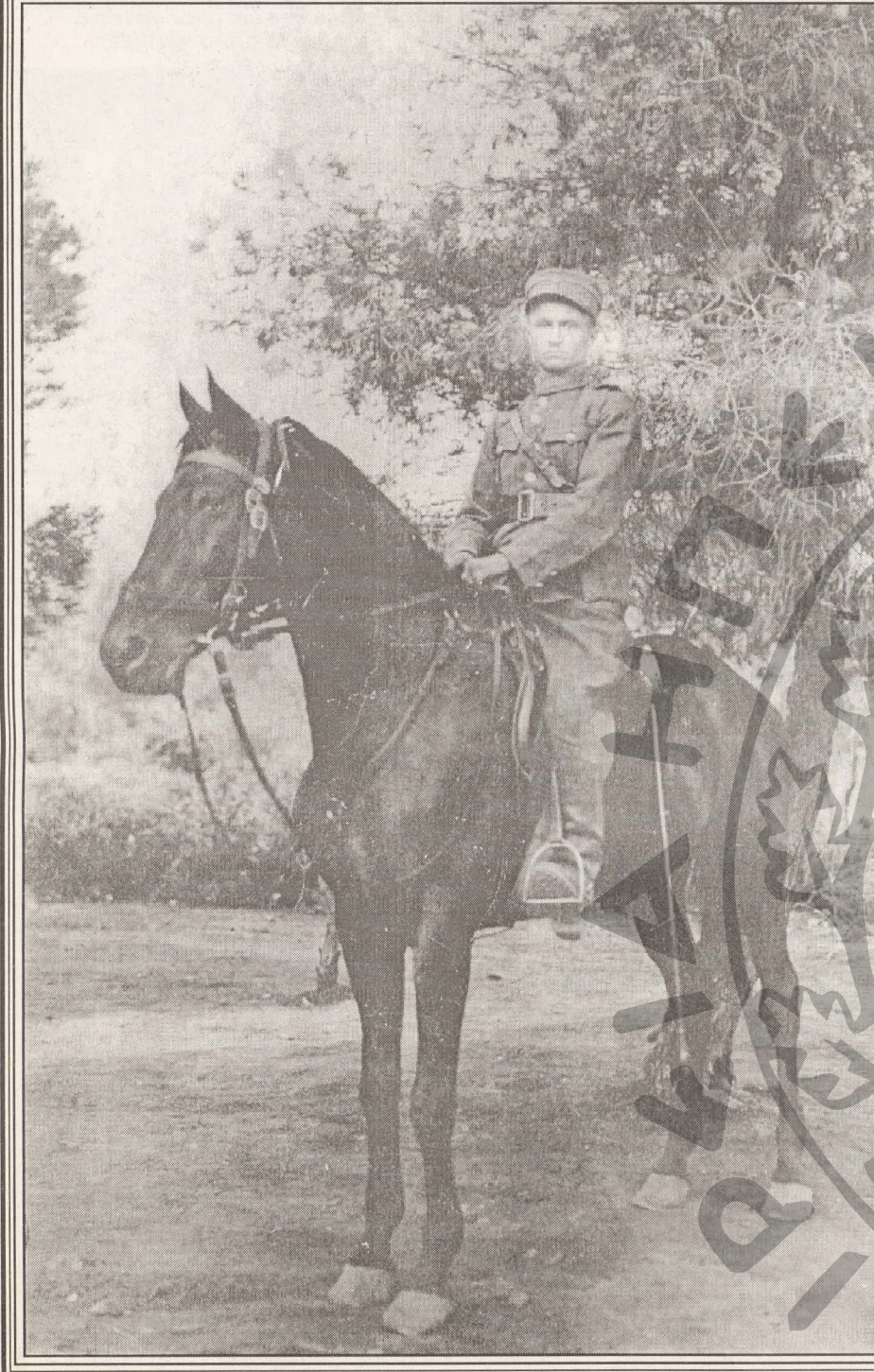
Για την πρώτη φάση της εμπορικής δραστηριότητας, διαπιστώνουμε από ένα Foglio che dimostra il Dazio Fatto per spezioni di Mercì nella Regia Donagana di Trasnito in San Giorgio Maggiore de Venezia dalle qui sottoscritte Ditte d' Anni Tre (1796-1798), ότι ο Γεώργιος Τουρτούρης και κομπανία επιβαρύνεται με υψηλό τελωνειακό τέλος, καταλαμβάνοντας, σε ποσοστιαία αναλογία, την πέμπτη θέση από τους 46 Έλληνες εμπόρους που αναγράφονται στον κατάλογο αυτό.

Μερικά χρόνια αργότερα, ο Θ. Παράσχης απευθυνόμενος προς τον Γ. Δουρούτη σημειώνει ότι: αυτοί από άσπρα χρέια δεν έχουν, δικαιολογώντας τις μεγάλες ποσότητες σκουπιδιού (120 φορτία) που είχε αγοράσει ο Δημ. Τουρτούρης στον Ασπροπόταμο και το Λειβάδι.

Τέλος, αδιαμφισβήτητο τεκμήριο της οικονομικής ευμάρειας των αδελφών Τουρτούρη αποτελεί το γεγονός ότι το 1817 διατηρούν ένα από τα καλύτερα εμπορικά καταστήματα στα Γιάννινα.

ΑΠΟ ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΑΣ ΑΡΧΕΙΟ

♦Ο εξαίρετος συμπατριώτης μας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡ. ΜΠΕΛΕΒΕΤΗΣ - Έξιππος τον Αύγουστο 1921
♦Στο μέσον καθήμενος, με τα γαλιό α Αστυνέως του χωριού μας ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΙΝΟΞΥ-ΛΑΚΗΣ, με άλλους άνδρες του Σταθμού χωροφυλακής Καλαρρύτες το 1937.

ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΤΗ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΗΠΕΙΡΟΣ» ΤΙΣ 1ης ΜΑΪΟΥ 2001
ΑΡΘΡΟ ΤΗΣ ΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΣ ΜΑΣ ΤΗΣ 8ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2001

Μια μεγάλη εκδήλωση για την ελληνική μουσικοχορευτική μας παράδοση

Οι πολλές εκατοντάδες θεατές, που κατέκλυσαν κυριολεκτικά το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννινών την Κυριακή 8 Απριλίου 2001 και ώρα 8 μ.μ., για να παρακολουθήσουν την εκδήλωση "Ανοιξιάτικες εκδηλώσεις παραδοσιακών χορών και τραγουδιών", που οργάνωσε με εξαιρετική επιτυχία ο Πατριωτικός σύλλογος Καλαρρυτιών "Η ΠΙΝΔΟΣ" θα περίμεναν ίσως μία από τις συνθησιαμένες εκδηλώσεις παραδοσιακών χορών, που πολλές φορές γίνονται ανιάρες, με την επανάληψη, των ιδίων χορών κάθε φορά.

Όμως στην άριστα οργανωμένη εκδήλωση του Πατριωτικού Συνδέσμου Καλαρρυτιών "Η ΠΙΝΔΟΣ" οι εκπληξίες άρχισαν από το φουγάτο του Πνευματικού Κέντρου, όπου οι θεατές καθώς έμπαιναν, έβλεπαν μεγάλες φωτογραφίες του ιστορικού χωριού των Καλαρρυτιών, καθώς και φωτογραφίες από την ποιμενική ζωή και τη δράση του Λαογραφικού και Χορευτικού Ομίλου "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ".

Οι εκπληξίες όμως μεγάλωσαν, όταν οι Γιαννιώτες, που γέμισαν ασφυκτικά την αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου, αντίκρισαν, τόσο τον υπέροχο διάκοσμο της σκηνής με ωραιότατα παραδοσιακά υφαντά των Καλαρρυτιών και γλάστρες με ανθισμένα λουλούδια, όσο και τα εκατοντάδες παιδιά του ομίλου, ντυμένα με πανέμορφες εθνικές παραδοσιακές στολές, τα οποία έπρόκειτο σε λίγο, να τραγουδήσουν ή να χορέψουν.

Με το άνοιγμα της σκηνής του Πνευματικού Κέντρου εμφανίστηκε η Παιδική Χορωδία Δημοτικού Τραγουδιού των 60 και πλέον παιδιών, υπό τη διευθύνση του μουσικοπαιδαγωγού Νικολάου Μπάτση, που καταχειροκροτούμενη, τραγούδησε έξι (6) Δημοτικά τραγούδια.

Στη συνέχεια έλαβε το λόγο ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Κωνίνος Β. Μπαρμπούτης, ο οποίος στη σύντομη ομιλία του, αναφέρθηκε στο πλούσιο έργο και τις πολυαξίες δραστηριοτήτες του Συνδέσμου και του Λαογραφικού και Χορευτικού Ομίλου "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ".

Ακολούθως αναφέρθηκε στην πολύχρονη ιστορία του Ομίλου, καθώς και στις τάμπλες και λίαν σημαντικές διακρίσεις του. Ανεφερε ακόμη τους συνεχείς αγώνες του συνδέσμου, για τα προβλήματα των Καλαρρυτιών και τις ατέρμονες προσπάθειές του, για τη μετατροπή του Κληροδοτήματος του αειμνήστου Δημήτρη και Χαρίκλειας Κωσταδίου σε "Λαογραφικό Μουσείο Παραδοσιακής Αργυροχρυσοχόας και Λαϊκής τέχνης".

Τέλος ευχαρίστησε θερμά το Νομάρχη Ιωαννινών κ. Νικόλαο Ζαμπάλα και το Δήμαρχο Ιωαννινών κ. Αναστάσιο Παπασταύρο, για την αμέριστη ηθική και υλική συμπαράστασή τους στο έργο του Συνδέσμου, καθώς και τους 16 χορηγούς της εκδήλωσης με πρωτοστάτη την "Ελληνική Τράπεζα" κατάστημα Ιωαννινών, της οποίας προΐσταται ο εξαιρετος Καλαρρυτινός κ. Πέτρος Τζουμάκας.

Δεν παρέλειψε βέβαια ο πρόεδρος του Συνδέσμου να ευχαριστήσει θερμά και να συγχαρεί τους εκλεκτούς δασκάλους του Χορευτικού Ομίλου, ήτοι τον κ. Γρηγόριο Κάκο των τμημάτων εμφανίσεων, τον κ. Στέφανο Σακκά του τμήματος αρχαρίων ενηλίκων, την κ. Γεωργία Παπαχριστοδουλου των παιδικών τμημάτων, τον μουσικοπαιδαγωγό κ. Νίκο Μπάτση, υπεύθυνο της Παιδικής Χορωδίας Δημοτικού Τραγουδιού, και την μουσικό κ. Γεωργία Καρβούνη, υπεύθυνη της χορωδίας Δημοτικού τραγουδιού των τμημάτων εμφανίσεων, για την επιμελημένη και με-

θοδική εργασία τους, καθώς και τους 17 καλλιτέχνες Μουσικούς, που συνόδεψαν τον χορευτικό όμιλο και τις δύο χορωδίες του. Στη συνέχεια ο Πρόεδρος του Συνδέσμου, ανακοίνωσε, ότι με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου θα τιμηθεί με ειδική αναμνηστική πλακέτα ο εξαιρετος άνθρωπος και επί 10ετία χοροδιδάσκαλος του λαογραφικού και χορευτικού ομίλου "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ" κ. Ευάγγελος Γούσις, για την πολυετή σημαντική προσφορά του στη γνήσια και ανόθευτη μουσικοχορευτική μας παράδοση και στον όμιλο "Καλαρρυτιές". Ο κ. Γούσις, όπως είχε αρχίσει τη χορευτική του δραστηριότητα το έτος 1975 και έκτοτε διέτελεσε χοροδιδάσκαλος πολλών πολιτιστικών συλλόγων, αναπτύσσοντας λίαν σημαντική δράση και προσφέροντας ανεκτίμητες υπηρεσίες στα πολιτιστικά δρώμενα του Νομού Ιωαννινών και όχι μόνο.

Την τιμητική πλακέτα στον κ. Γούσι, επέδωσε ο Δήμαρχος Ιωαννινών κ. Αναστάσιος Παπασταύρος, ο οποίος με την ευκαιρία αυτή απηύθυνε χαιρετισμό στην εκδήλωση, εκφράζοντας συνάμα και το θαυμασμό του, για το μεγάλο έργο και την προσφορά του Πατριωτικού Συνδέσμου Καλαρρυτιών "Η ΠΙΝΔΟΣ".

Μετά την ομιλία του Προέδρου του Συνδέσμου και την απονομή, οι ευσταλείς και λεβεντόκορμες νέοι του Λαογραφικού και Χορευτικού Ομίλου "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ" και τα παιδικά του τμήματα, χορεύσαν με αρμονικές κινήσεις και αυθεντική πιστότητα, που εντυπωσίασε πραγματικά, χορούς των Βλάχων της Ανατολικής Μακεδονίας (Γραμμοσιανού) με τη συνοδεία των μουσικών κ.κ. Χρήστου Στεργίου και Κώστα Τσιτσικά, της Αλμύρας, της Μικράς Ασίας (Ερυθραίας - Αλασσά), του Ήπειρου, της Δράμας με τη συνοδεία της Δημοτικής Ορχήστρας του κ. Αβραάμ Δεμίση, της Θράκης με τη συνοδεία του εκλεκτού καλλιτέχνη κ. Καριοφύλλη Δοιτσίδη και των δύο θυγατέρων του, καθώς και του Ζαγορίου, του Μετσόβου των Καλαρρυτιών και άλλων περιοχών της Ηπείρου με τη συνοδεία της Δημοτικής ορχήστρας του κ. Κώστα Βέρδη, που αποτελείται από τους κ.κ. Κώστα Καραπάνο, Αναστάσιο Νάφλο, Σταύρο Σαδεδίν, Κλέαρχο Κορκοβάλλο και Γεώργιο Μπακαγιάννη.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι όλα ήταν θαυμάσια στην υπέροχη αυτή εκδήλωση, τόσο οι εντυπωσιακοί δημοτικοί μας χοροί, που οι περισσότεροι απ' αυτούς χορεύτηκαν για πρώτη φορά, όσο και οι πανέμορφες εθνικές στολές των χορευτών, καθώς και η άριστα οργάνωση και η παραδειγματική τάξη που επικρατούσε στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου, δείγμα του σημαντικού έργου, που επιτελείται σ' αυτόν τον ιστορικό σύνδεσμο, που ιδρύθηκε το 1917.

Ιδιαίτερα εντυπωσίασαν οι χοροί των Βλάχων της Ανατολικής Μακεδονίας, του Ήπειρου, της Δράμας και της Θράκης, καθώς και το τραγούδι των αδελφών Δοιτσή.

Στο τέλος της μεγάλης και καταπληκτικής αυτής εκδήλωσης, βρέθηκαν επάνω στη σκηνή του Πνευματικού Κέντρου, οι εκατοντάδες χορευτές, οι δάσκαλοι και οι μουσικοί των χορευτικών τμημάτων και οι 17 καλλιτέχνες της δημοτικής μουσικής, όπου σε ατμόσφαιρα ενθουσιασμού, ικανοποίησης και χαράς, ο πρόεδρος του Συνδέσμου κ. Κωνίνος Μπαρμπούτης ευχαρίστησε θερμά και συνεχάρη όλους. Φέρατε είπε: "την άνοιξη της παράδοσης και της ομορφιάς στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου" δανειστές την όμορφη αυτή φράση, από άρθρο της Διευθύντριας της έγκριτης εφημερίδας "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ" κ. Λουκίας Τζιάλα, μετά την περυσινή εκδήλωση του συνδέσμου στο Πνευματικό Κέντρο, στις 7 Μαΐου 2000.

Ο Δήμαρχος Ιωαννινών κ. Αν. Παπασταύρος απονέμει την τιμητική πλακέτα στον κ. Ευάγγελο Γούσι, για την πολυετή σημαντική προσφορά του στη γνήσια και ανόθευτη μουσικοχορευτική μας παράδοση και στον όμιλο "Καλαρρυτιές".

Λεβεντόκορμες χορεύτριες του Ομίλου "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ"

Με τη χαρά ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους οι χορεύτριες του ομίλου "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ"

Φιγούρα χορού από ζεύγη χορευτριών

Οι χορευτές του ομίλου "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ" σε υφαιό στιγμιότυπο στο τέλος της εκδήλωσης

Δάσκαλοι και χορευτές αδελφωμένοι στις 8-4-2001

Η παιδική χορωδία Δημ. τραγουδιού του Ομίλου "Καλαρρυτιές" υπό τη Δύση του Νικ. Μπάτση

Δύο πανέμορφες χορεύτριες σε εντυπωσιακό στιγμιότυπο

Χορεύτριες τραγουδούν Δημοτικά μας τραγούδια

Η ικανοποίηση και η χαρά ζωγραφισμένες στα πρόσωπα των χορευτριών του ομίλου "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ"

Λάδι στο Λυκνάρι

Για την εφημερίδα «Κ.Ν.»

- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) ο κ. Γεώργιος Μπελεβέτης του Κωνίνου, που διαμένει στα Ιωάννινα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο κ. Ευριπίδης Πατούνης, που διαμένει στα Ιωάννινα.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) η κ. Σοφία Τσόλα, που διαμένει στον Τύρναβο - Λαρίσης.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η κ. Δήμητρα Μπαργιάννη - Χονδρέλη, που διαμένει στα Ιωάννινα.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) ο κ. Ευάγγελος Μπαργιάννης του Κωνίνου, που διαμένει στη Λάρισα.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) ο κ. Κωνίνος Μπακαγιάννης του Στεφάνου, που διαμένει στη Λάρισα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο κ. Κωνίνος Μπακαγιάννης, που διαμένει στην Αθήνα.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) ο κ. Σταύρος Καλαρρύτης, που διαμένει στη Μακρυνού Μεσολογίου.
- Είκοσι χιλιάδες (20.000 δρχ.) η κ. Καλλιόπη Μπασδέκη, που διαμένει στην Αθήνα, σε μνήμη του αείμνηστου πατέρα της ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΑΣΔΕΚΗ.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) ο κ. Πέτρος Ζορμπάλας, που διαμένει στο Μαργαρίτη Θερμής, σε μνήμη των αειμνήστων εξοδωμένων του ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΡΑΣΧΗ και ΜΑΡΙΑΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗ ΠΑΡΑΣΧΗ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ
- Ο κ. Απόστολος Τσάλας και η σύζυγός του Μαρία το γένος Κολιβάρη βάπτισαν το κοριτσάκι τους στο Ρέθυμνο της Κρήτης και ονόμασαν Αντιγόνη.
Ανάδοχος η κ. Βασιλική σύζυγος Ηλία Μπαρμπούτη.
- Ο κ. Αγγελος Γ. Μαρτίτης και η σύζυγός του Ελένη βάπτισαν το Πάσχα στους Καλαρρυτιές το γιο τους και τον ονόμασαν ΓΙΩΡΓΟ. Συγχαρητήρια στον παππού και εκλεκτό φίλο μας Γιώργο Μαρτίτη, που απέκτησε επίσης διάδοχο, που φέρεται μάλιστα και τ' όνομά του.
Ο σύνδεσμός μας συγχαίρει τους πανευτυχείς γονείς και εύχεται να ζήσουν ευτυχισμένα και χαρούμενα τα νέα βαπτιστάριά τους.
ΓΑΜΟΙ
- Παντρεύτηκε το Σάββατο 21 Απριλίου 2001 στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου στα Νάματα Λαρίσης ο Παναγιώτης γιος του Σωτηρίου και της Γεωργίας Μπακαγιάννη, με την εκλεκτή της καρδιάς του Ελένη κόρη του Θωμά και της Ευτυχίας Γκαζογιά.
Ο σύνδεσμός μας συγχαίρει θερμά τους νεόνυμφους και τους εύχεται χαρούμενη και ευτυχισμένη ζωή και πολλούς απογόνους.
ΘΑΝΑΤΟΙ
- Τις παραινέσεις της μεγάλης εβδομάδας εξοδωμένων εις Κύριον δώσε εκλεκτοί συμπατριώτες μας.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ

Δεν είναι η πρώτη φορά που επαινούμε το έργο που προσφέρει στο χωριό μας το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτιών. Οι επιφύλακες δραστηριότητές του για την εκκλησία, τα Εξωκκλήσια, και τα βακούφια είναι οφθαλμοφανή. Τις τελευταίες ημέρες διαμορφώθηκε το χώρο όπου βρίσκεται η προτομή του μεγάλου συμπατριώτη μας ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ και πλακοστρώθηκε το χώρο εμπροσθεν του χώρου του καφενείου - ψησταριάς του κ. ΚΩΝΙΝΟΥ ΑΡΑΕΤΟΥ. Συγχαρητήρια λοιπόν θερμά στον Πρόεδρο και τα μέλη του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του χωριού μας. Οι φωτογραφίες που δημοσιεύονται είναι αποκαλυπτικές της μεγάλης και άδολης προσφοράς τους.

Αλλαξε όψη ο χώρος της Προτομής του αείμνηστου ΣΠ. ΛΑΜΠΡΟΥ

Αρχισε και συνεχίζεται η πλακοστρώση του χώρου εμπροσθεν του καφενείου ΑΡΑΕΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ (Μάρτιος - Απρίλιος 2001)

Από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτιών, ανακοινώνονται τα παρακάτω:

Α' Τα ονόματα συμπατριωτών μας, που προσέφεραν χρηματικά ποσά, για τις ανάγκες του Ιερού Ναού, ήτοι: 1. Ο Πατριωτικός Σύνδεσμος Καλαρρυτιών «Η ΠΙΝΔΟΣ», αντί στεφάνου, στη μνήμη Ευαγγέλου Γκαρτζονίκα, συζύγου Όλας Τσόλα. 2. Ο κ. Δογορίτης Χριστόφορος, από Ιωάννινα, αντί στεφάνου, στη μνήμη Ευαγγέλου Γκαρτζονίκα, συζύγου Όλας Τσόλα. 3. Η κ. Ριζώφ Αγαθή, από Ιωάννινα, για τις ανάγκες του Ιερού Ναού. 4. Ο κ. Σακαβίτης Αλεξάνδρος, από Καλαρρυτιές, στη μνήμη των γονέων του Σωτηρίου και Χαρίκλειας. 5. Ο κ. Βογιάννης Απόστολος, από Αθήνα, για τις ανάγκες του Ιερού Ναού. 6. Ο κ. Τσάλας Κωνίνος, από Ιωάννινα, αντί στεφάνου, στη μνήμη Μαρίας Παράσχη - Μπακαγιάννη. 7. Ο Πατριωτικός Σύνδεσμος Καλαρρυτιών «Η ΠΙΝΔΟΣ» αντί στεφάνου, στη μνήμη Μαρίας Παράσχη - Μπακαγιάννη.

Β' Άρχισαν, στις 4-4-2001, οι εργασίες διαμόρφωσης του χώρου εμπροσθεν της πρώην Αστυνομίας, όπου η προτομή του Καλαρρυτιώτη Πρωθυπουργού της Ελλάδας και καθηγητή Πανεπιστημίου Σπύρου Λάμπρου και η αναμνηστική πλάκα των Καλαρρυτιωτών μελών της Φιλικής Εταιρείας (τοιοχοποιία - πλακοστρώση - πεζούλια - ανακαίνιση προτομής κ.λ.π.).

Επίσης άρχισαν και οι εργασίες πλακοστρώσης του χώρου εμπροσθεν καφενείου - ταβέρνας Κωνίνου Αρλέτου (Βουκουβί - ιδιοκτησία Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου), οι οποίες αποπερατώνονται εντός της εβδομάδας μετά το Πάσχα (Διακίνηση).

Όλες οι ανωτέρω δαπάνες των εργασιών προέρχονται από δωρεές - προσφορές συμπατριωτών μας, όπως έχουμε αναφέρει σε άλλες ανακοινώσεις μας.

Γ' Παρά τις αντίξοες καιρικές συνθήκες (σφοδρά άνεμοι - βροχή - χιόνι), αρκετοί συμπατριώτες μας από Γιάννινα - Παράμυθα - Αθήνα, καθώς και ξένοι επισκέπτες (τουρίστες), παραβρέθηκαν την Μεγάλη Πέμπτη (Σταύρωση), Μεγάλη Παρασκευή (Στολισμός Επιτα-

φάνων και Δανείων, η οποία θα απευθύνεται προς το Κληροδοτήμα Αγλαίας Χρ. Μπούσιας.

β) Κλειστό φάκελλο προσφοράς γ) Δύο σειρές αρχιτεκτονικών προσχεδίων δ) Τα αναφερόμενα στην λεπτομερή διακήρυξη δημοπρασίας στοιχεία.

Περισσότερες πληροφορίες κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει από τον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Καλαρρυτιών τηλ. 0651 - 29301 (Ιωάννινα) Δημ. Μπασδάκης και από τους συνδιοκτές τηλ. 0431-30151 (Τρίκαλα) Δημ. Μπούσιας, καθώς επίσης αναλυτική διακήρυξη και τοπογραφικό διάγραμμα του οικοπέδου.

Ιωάννινα 24 Απριλίου 2001
Ο Πρόεδρος
της Διαχειριστικής Επιτροπής του
Κληροδοτήματος
Αγλαίας Χριστοφόρου Μπούσιας
Ιερέας
Βασίλειος Τάτσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΛΗΡΩΜΑ ΑΓΛΑΪΑΣ ΧΡΙΣΤΟΦ. ΜΠΟΥΤΣΙΑ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΣ

Το Κληροδοτήμα Αγλαίας Χριστοφόρου Μπούσιας προκειμένου να αξιοποιηθεί, ένα οικόπεδο που βρίσκεται στα Τρίκαλα, σός Κρυστάλλη αριθ. 21, το οποίο κατέχει σε ποσοστό 45,28%, προκηρύσσει δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό, για την ανάδειξη αναδόχου που θα κατασκευάσει με δαπάνες του, επί του οικοπέδου, πολυώροφη οικοδομή με το σύστημα της αντιπαροχής.

Η δημοπρασία θα γίνει την 31η Μαΐου 2001 ημέρα Πέμπτη και από ώρας 10ης - 12ης μεσημβρινής (λήξη επίδοσης προφορών) στα Γραφεία της Κτηματικής Υπηρεσίας Τρικάλων (οδός Μισούλη αριθ. 8) ενώπιον αρμόδιας επιτροπής.

Στην δημοπρασία γίνονται δεκτοί, οι ενδιαφερόμενοι Μηχανικοί ή Επιχειρηματίες που σχολούνται με παρόμοιας φύσης έργα και θα πρέπει να προσκομίσουν:

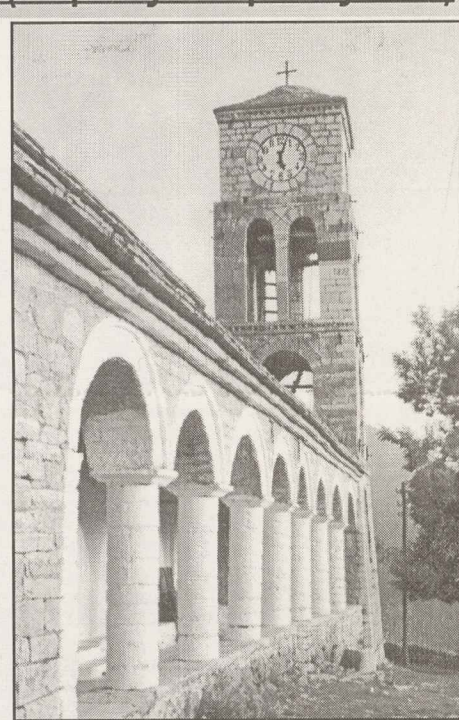
α) Εγγυητική-Επιστολή συμμετοχής 1.000.000 δρχ. αναγνωρισμένης Τραπεζής ή ταμείου Συντάξεως Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων ή ισόποσο γραμμάτιο καταθέσεως στο Ταμείο Παρα-

καταθήκης και Δανείων, η οποία θα απευθύνεται προς το Κληροδοτήμα Αγλαίας Χρ. Μπούσιας.

β) Κλειστό φάκελλο προσφοράς γ) Δύο σειρές αρχιτεκτονικών προσχεδίων δ) Τα αναφερόμενα στην λεπτομερή διακήρυξη δημοπρασίας στοιχεία.

Περισσότερες πληροφορίες κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει από τον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Καλαρρυτιών τηλ. 0651 - 29301 (Ιωάννινα) Δημ. Μπασδάκης και από τους συνδιοκτές τηλ. 0431-30151 (Τρίκαλα) Δημ. Μπούσιας, καθώς επίσης αναλυτική διακήρυξη και τοπογραφικό διάγραμμα του οικοπέδου.

Ιωάννινα 24 Απριλίου 2001
Ο Πρόεδρος
της Διαχειριστικής Επιτροπής του
Κληροδοτήματος
Αγλαίας Χριστοφόρου Μπούσιας
Ιερέας
Βασίλειος Τάτσης

Ο Ναός του Αγίου ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ, πολυώροχο και προστάτων των απανταχού Καλαρρυτινών.

φίου - Αποκαθήλωση - Περιφορά Επιταφίου), Κυριακή Πάσχα (Ανάσταση) και συνεόρτασαν με τους μονίμους κατοίκους του χωριού μας.

Υπολογίζονται φέτος, οι προσκυνητές, να έφτασαν, μαζί με τους ντόπιους τους 180 περίπου.

Δ' Δημοπρατείται, την 31η Μαΐου 2001, το ακίνητο (οικόπεδο) που βρίσκεται στα Τρίκαλα (Κληροδοτήμα Αγλαίας Χριστοφ. Μπούσιας), με το σύστημα της αντιπαροχής.

Ε' Εγκαινιάστηκε στις 25 Απριλίου ε.ε. ο ανάδοχος (εργολάβος) επισκευής, συντήρησης και ανακαίνισης του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτιών και άρχισε ήδη τις εσωτερικές εργασίες περιδέρξεως του Ναού.

Όλες οι ιερές τελετές (Θεία Λειτουργία, Βαπτίσεις - γάμοι, κηδείες κ.λ.π.) θα τελούνται, του λοιπού και μέχρι αποπεράτωσής των εργασιών του κεντρικού Ναού, στον νεοανακαινισθέντα Ιερό Ναό ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ.

ΑΠΟ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Το έχουμε τονίσει πολλές φορές από τις στήλες της εφημερίδας μας, ότι το παραδοσιακό χωριό μας, **έχει μετατραπεί σε μωσαϊκό από πολεοδομικής απόψεως.** Οι νομοί της Πολιτείας για το σοβαρό αυτό θέμα δεν εφαρμόζονται στους Καλαρρύτες, ούτε απ' αυτούς, που έχουν ταχθεί για την εφαρμογή τους. Μετά από λίγα χρόνια δεν θα μιλάμε για χωριό ιδιαίτερου κάλλους, αλλά για τσίγκους, τσιμεντόλιθους και κόκκινα κεραμίδια, που δεν έχουν καμιά σχέση με την παράδοση. **Και αυτά προς δόξαν των σχετικών υπαλλήλων της Πολιτείας και της Κοινοτικής μας Αρχής!!!**

Η 18 Μαρτίου 2001 δεν ήταν μόνο ημέρα απογραφής πληθυσμού αλλά και ημέρα υλοποίησης δύο αποφάσεων του Συνδέσμου μας.

Έτσι την ημέρα της απογραφής τοποθετήθηκαν οι πινακίδες στο γραφείο του Συνδέσμου μας στους Καλαρρύτες και έγινε μερικός καθαρισμός από τις κάμπιες των πεύκων που βρίσκονται γύρω από το εξωκκλήσι του Αγίου Αθανασίου. Θα συνεχιστεί το έργο του οριστικού καθαρισμού, τον ερχόμενο Οκτώβριο. Τον Πρόεδρο του Συνδέσμου μας βοήθησε το μέλος του Δ.Σ. του Συνεταιρισμού **κ. Ηλίας Σακαβίτης**, τον οποίο και ευχαριστούμε θερμά.

Ο τίτλοι και τα αξιώματα έχουν βέβαια τα καλά τους, έχουν όμως και τις υποχρεώσεις τους. Συγκεκριμένα δεν είναι δυνατόν το ιστορικό χωριό μας που μαζί με το γειτονικό Συρράκο, ήταν τα πρώτα χωριά στην Ήπειρο που κήρυξαν την Επανάσταση εναντίον των Τούρκων, που έχει 15 Φιλικούς, Επαναστάτες και Ευεργέτες, που γιόρτασε το 1930 πανηγυρικά την εκατονταετηρίδα από της απελευθερώσεως του Γένους, να γιορτάζει τις εθνικές επετείες της 28ης Οκτωβρίου, της 21ης Φεβρουαρίου και της 25ης Μαρτίου ή την εορτή του προστάτη του Αγίου Νικολάου με παντελή απουσία της Κοινοτικής Αρχής. **Ούτε ανάρτηση της Ελληνικής Σημαίας στο Κοινοτικό Γραφείο, ούτε κατάθεση στεφάνου στο Ηρώο πεσόντων, εκατοντάδων συμπατριωτών μας, στους διάφορους εθνικούς μας αγώνες, ούτε άλλες εορταστικές εκδηλώσεις. Γράφουμε με πικρία αυτά τα λόγια, αυτή όμως είναι η πραγματικότητα.**

Η γέφυρα **ΚΟΥΪΑΣΑ** επί του παραποτάμιου Χρούσια του Αράχθου κινδυνεύει να καταρρεύσει, λόγω ζημιών που έχουν υποστεί τα στηρίγματά της. Παρακαλείται η **Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Ιωαννίνων** να παρέμβει, πριν είναι αργά.

Παρά τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες των ημερών του Πάσχα, πολλοί συμπατριώτες μας, από Γιάννενα, Παραμυθιά, Αθήνα καθώς και αρκετοί ξένοι επισκέπτες γιόρτασαν τις Αγίες ημέρες στους ιστορικούς Καλαρρύτες. Μεταξύ των ξένων ήταν και 30 Θεσσαλονικείς Ορειβάτες, που το Μέγα Σάββατο ο Ορειβάτης Πρόεδρος του Συνδέσμου μας τους συνόδεψε σε πεντάωρη πορεία (**Άγιος Αθανάσιος - Προφήτης Ηλίας (1720 μ.) - Καμάρια (1600 μ.) - Γκούρα Ακάηλουρ (1500 μ.) - Λιβάδι - Άγιοι Ανάργυροι - μονοπάτι Αλγκίνας - Καλαρρύτες**).

Το επισημαίνουμε, για ακόμη μια φορά, ότι όταν οι διαφορές πολιτών μεταξύ τους ή πολιτών και Κοινότητας, δεν λύνονται με διάλογο και αμοιβαίες υποχωρήσεις, τότε αρμόδια είναι τα δικαστήρια, για την απόδοση του δικαίου. Συγκεκριμένη περίπτωση η διαμάχη της **Κοινοτικής μας αρχής**, με τις οικογένειες **Δογορίτη** η οποία με δικαστική απόφαση κατέληξε σε δικαίωση των οικογενειών αυτών. Η τυχόν αμφισβήτηση της απόφασης της ανεξάρτητης δικαιοσύνης **δείχνει ανωριμότητα και έλλειψη σεβασμού προς αυτήν.**

Ο Συνδεσμός μας με τα υπ' αριθ. **83/3-3-2001** και **139/23-4-2001** έγγραφα

προς τον κ. Νομάρχη Ιωαννίνων ζήτησε να μεριμνήσει, για τη λύση των παρακάτω προβλημάτων.

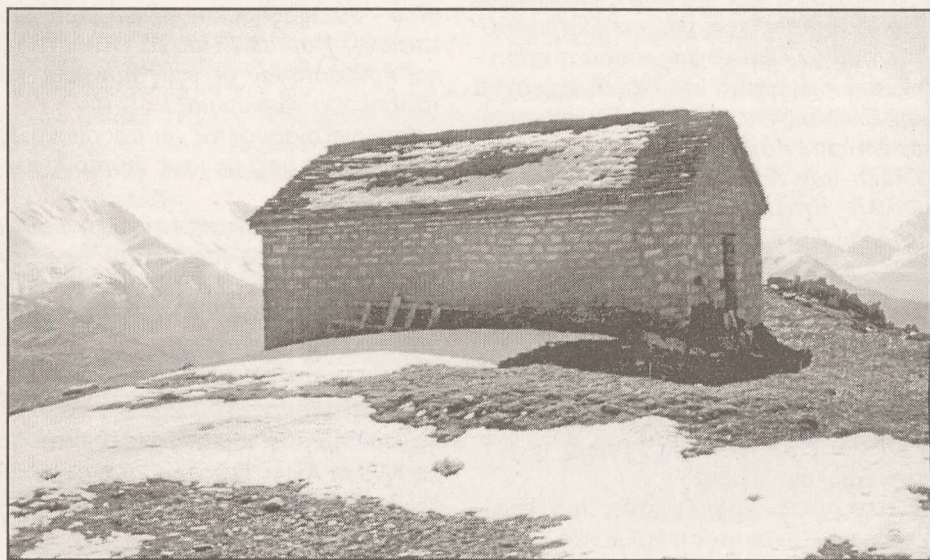
Α) Τη διάνοιξη των δύο στροφών πριν από το Μοναστήρι της Κηπίνας, για να δοθεί βατότητα στο δρόμο, προς Καλαρρύτες.

Β) Την αποκατάσταση των φθορών (επικίνδυνες, λακκούβες και υποχώρηση της ασφάλτου σε πολλά σημεία) στο δρόμο γέφυρας Τσιμπόβου - Μονή Κηπίνας και

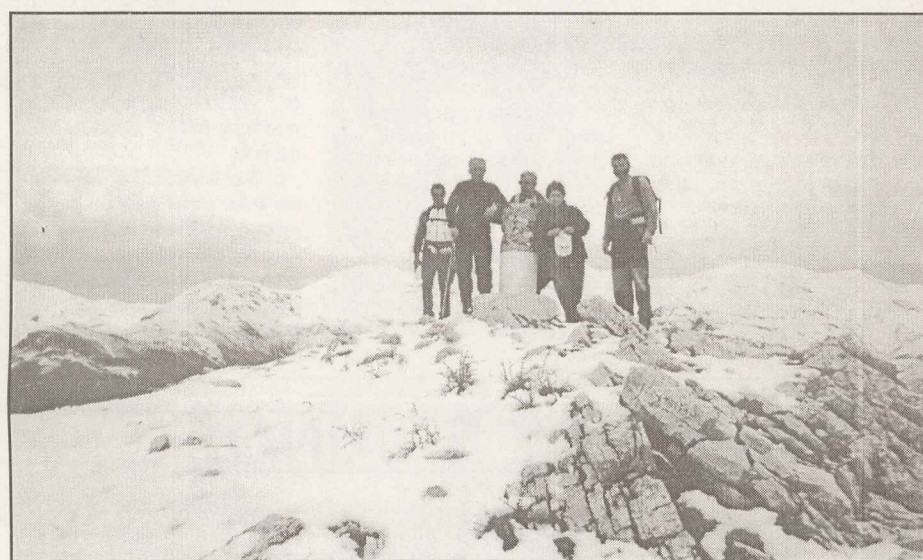
Γ) Την άμεση αντιμετώπιση κατολίσθησης πριν από τον οικισμό της Κηπίνας.

Ο κ. Νομάρχης με την διακρίνουσα αυτόν ευαισθησία για τα θέματα της περιοχής μας απάντησε εγγράφως και υποσχέθηκε την επίλυση και των τριών αυτών προβλημάτων.

Επίσης με το υπ' αριθ. **140/24-4-2001** έγγραφο του προς το περιοδικό **"ΓΥΝΑΙΚΑ"** παρακάλεσε να γίνει διόρθωση σε κείμενο συνεργατός του, η οποία έγραψε «**ο οίκος ΒΟΥΓΛΑΡΗ** στη Ρώμη, ιδρύθηκε από το Συρρακιώτη Σωτήρη Βούλγαρη, παππού του σημερινού ιδιοκτήτη», ενώ είναι ιστορικά αποδεδειγμένο ότι οι Βουλγαράοι, ήταν Καλαρρυτιώτες.

Το εξωκκλήσι του Προφήτη Ηλία σε υψ. 1720 μ. αγναντεύοντας τις χιονισμένες κορυφές των Τζουμέρκων

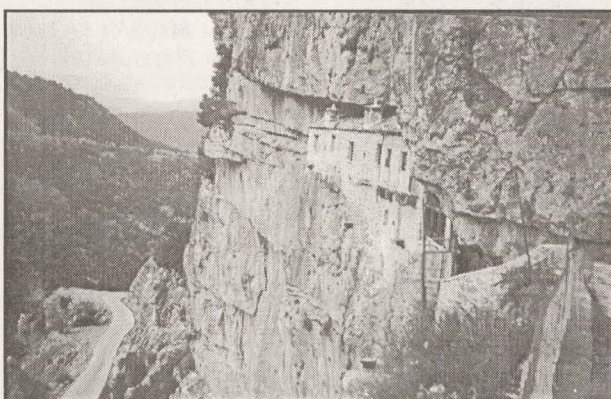
14-4-2001 (ΜΕΓΑ ΣΑΒΒΑΤΟ): Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου μας, με μερικούς από τους Θεσσαλονικείς Ορειβάτες, στη χιονισμένη κορυφή «ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ» υψ. 1720 μ.

Η γιορτή της Ζωοδόχου Πηγής στο Ιστορικό Μοναστήρι Κηπίνας

Το ιστορικό Μοναστήρι της Κηπίνας, γιορτάζει κάθε χρόνο την Παρασκευή μετά το Άγιο Πάσχα, εορτή της **ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ.**

Φέτος η γιορτή αυτή στο μοναστήρι των θρύλων και των παραδόσεων γιορτάστηκε με ιδιαίτερη λαμπρότητα και θρησκευτική ευλάβεια.

Από νωρίς το πρωί εκατοντάδες πιστοί από τους Καλαρρύτες και τα γύρω χωριά προσήλθαν στην ανακαινισμένη Ιερά Μονή, για να παρακολουθήσουν τη Θεία Λειτουργία στην οποία χοροστατούσε ο Πρωτοσύγκελος της Ιεράς Μητροπόλεως Ιωαννίνων **Πανοσιολογιότατος Αρχιμανδρίτης κ. ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΔΕΔΕΣ**, με συλλειτουργούς του τον Ιερέα της Κοινότητας Καλαρρυτών **αιδεσιμότατο κ. Βασίλειο Τάτση**, και πλειάδος άλλων ιερέων. Πρέπει να σημειωθεί ότι τη μεγάλη γιορτή τίμησαν με την παρουσία τους οι ιερείς των Κοινοτήτων της περιοχής και αρκετοί πρόεδροι

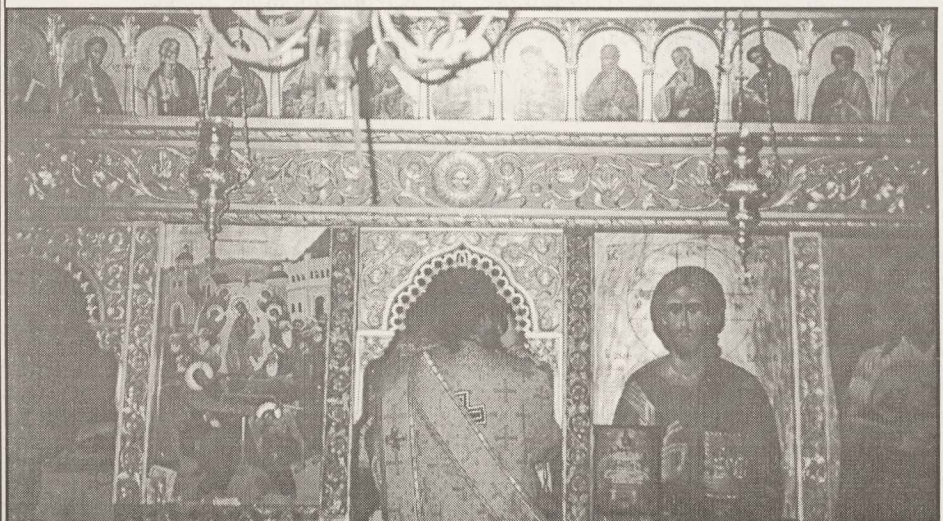
20-4-2001: Το ιστορικό Μοναστήρι της Κηπίνας Καλαρρυτών την ημέρα της εορτής του.

Κοινοτήτων. Κατά την πανηγυρική Θεία Λειτουργία έψαλλαν οι συμπατριώτες **ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΖΑΓΚΛΗΣ, ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ** και **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΙΣΔΑΚΗΣ.**

Μετά τη Θεία Λειτουργία, πραγματοποιήθηκε Αρτοκλασία στον περίβολο της Μονής και στη συνέχεια επακολούθησε στους παλαιούς κήπους του Μοναστηριού παραδοσιακό γλέντι με δημοτική Μουσική, που κράτησε μέχρι αργά το απόγευμα.

Την οργάνωση της όλης εκδήλωσης είχε το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο της Ιεράς Μονής, το οποίο έκανε ότι το καλύτερο, για την επιτυχία της.

Πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα, ότι η ανοιξιάτικη ημέρα ήταν εξαιρετική και όσοι από τα παράθυρα της Ιεράς Μονής αντίκριζαν την πανέμορφη φύση, αναφωνούσαν, το **"Ως εμεγαλύνθη τα έργα σου, πάντα εν σοφία εποίησας".**

Νέο Τέμπλο στην Ιερά Μονή Κηπίνας, μετά τη διαρπαγή του παλαιού από τους θλιβερούς και βέβηλους ιερόσυλους που δυστυχώς δεν συνελήφθησαν ακόμη!!!

20-4-2001: Αρτοκλασία στον Περίβολο της Μονής μετά τη Θεία Λειτουργία, μέσα στην πανέμορφη ανοιξιάτικη φύση.